



# ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Ακαδημίας 78Α, 106 78 Αθήνα

www.xristianiki.gr

Πέμπτη 3 Απριλίου 2008

Αρ. Φύλλου 771 (1084) Έτος 54ον

1,00€

**ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ.:**  
**«Καπιταλισμός**  
**μέ ανθρώπινο**  
**πρόσωπο»**



ΣΕΛ. 3

**ΎΑστοχη**  
**ή «πορνεία»**  
**ΣΕΛ. 8**  
**ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ**  
**Μ. ΔΡΕΤΤΑΚΗ**

ΣΕΛ. 6

**Παγκόσμια**  
**ήμέρα**  
**άφανισμού**  
**των δασών**



ΣΕΛ. 10

## ΕΝΕΡΓΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Από την εποχή του σημιτικού εκσυγχρονισμού μέχρι σήμερα, περίοδος των καραμανλικών... απορρυθμίσεων, το τρίπτυχο: «αισχροκέρδεια, υπερφορολόγηση της εργασίας και χαμηλές αμοιβές» έχει επαναφέρει την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων, με πραγματικούς όρους, στα επίπεδα της δεκαετίας του 1980.

Τα διαδοχικά πλήγματα από το κυβερνητικό παραμύθι ότι η περιοριστική εισοδηματική πολιτική είναι μονόδρομος, για να μην πυροδοτούνται πληθωριστικές πιέσεις, έχουν καταστήσει τις διακηρύξεις για πραγματική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση πυροτεχνήματα και γελοιοτήτες. Η Ελλάδα συγκλίνει στο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π., μόνο που ο εθνικά παραγόμενος πλούτος δεν ισοκατανέμεται, αλλά μοιράζεται κάθε χρόνο πιο άδικα, με α-

ποτέλεσμα να παίρνουν οι περισσότεροι όλο και λιγότερα. Εξίσωση γίνεται, αλλά πάντοτε προς τα κάτω, προκειμένου οι εργαζόμενοι να απωλέσουν οικονομικά κεκτημένα, ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές κατακτήσεις, προνοιακές παροχές. Δεν είναι μακρινή η μέρα, που ο κόσμος της εργασίας θα έχει ένα μισθό, τον κατώτε-

ρο της συλλογικής σύμβασης και ένας ή δύο ασφαλιστικοί φορείς θα δίνουν τις ίδιες συντάξεις πείνας και εξαθλίωσης.

— δημιουργεί σύγχυση στη συνείδηση.

Όσο για την ακρίβεια και την αισχροκέρδεια, δεν έχουμε να περιμένουμε τίποτα από την Κυβέρνηση και την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Η μεν πρώτη περιορίζεται σε λεκτικές μπαλωθιές, σε φραστικά βεγγαλικά και σε ευχολόγια. Η δε δεύτερη είναι αδύναμη και λίγη, για να κτυπήσει τα καρτέλ και τις εναρμονισμένες πρακτικές στην αγορά.



Του ΗΡΑΚΛΗ ΚΑΝΑΚΑΚΗ

Οπότε δεν αποκλείεται, με την κακοποίηση που γίνεται στη γλώσσα, το σημερινό οικονομικό μοντέλο, που πρωτογενώς και ενδογενώς παράγει ανισότητες και επισφάλειες σε όλα τα επίπεδα, να μετονομαστεί σοσιαλιστικό κοινωνικοκεντρικό...

Η σημερινή κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα παράγει απόγνωση, αποστροφή και ηττοπάθεια.

Ο άνεργος, παραιτημένος, θεωρεί το μαρασμό της απραξίας και τον εμπαιγμό των κομματικών εξαγγελιών και υποσχέσεων πεπρωμένου του. Ο αγρότης, απελπισμένος, έρμαιο και θύμα από γενιά σε γενιά των μεσαζόντων, έχει συμβιβαστεί. Ο φοιτητής, απογοητευμένος από το επαγγελματικό αδιέξοδο, δείχνει «ωχαδελφισμό» στα «συναπσιμένα» συμφέροντα και στους αργόμισθους φοιτητοπατέρες, που θέλουν το Πανεπιστήμιο κλειστό, τις σπουδές υποβαθμισμένες και τους Καθηγητές σε ομηρία. Ο εργαζόμενος, προδομένος, βλέπει χρόνο με το χρόνο το βιοτικό του επίπεδο να πέφτει και, για να το διατηρήσει, αναζητεί δεύτερη και τρίτη εργασία ή μπαίνει στον φαύλο κύκλο του πλαστικού χρήματος και του δανεισμού για καταναλωτικούς σκοπούς.

Τα πράγματα θα αλλάξουν, μόνο από τη στιγμή που αποφασίσουμε να αναμετρηθούμε με ό,τι:

- σκοτεινιάζει το νου,
- θολώνει το μυαλό,

φραστικά βεγγαλικά και σε ευχολόγια. Η δε δεύτερη είναι αδύναμη και λίγη, για να κτυπήσει τα καρτέλ και τις εναρμονισμένες πρακτικές στην αγορά.

Η αγορά θα μπορούσε να λειτουργήσει με όρους ποιότητας, ασφάλειας και υγιούς ανταγωνισμού, αν υπήρχε καταναλωτική κουλτούρα, ως προϊόν ενημέρωσης και παιδείας. Αν ο καταναλωτής συνειδητοποιήσει τη δύναμή του στη λειτουργία της αγοράς και ενεργοποιηθεί μέσα στο καταναλωτικό κίνημα.

Βέβαια, το καταναλωτικό κίνημα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται και αυτό από την παθογένεια της ελληνικής πραγματικότητας: κομματοκρατία, ιδιοτέλεια, πολυκερματισμός, έλλειψη ανεξαρτησίας.

Από το περασμένο όμως καλοκαίρι ψηφίστηκε νέος νόμος, σε μια προσπάθεια «να ξεχωρίσει η ήρα από το στάρι». Να κλείσουν οι οργανώσεις-σφραγίδες, που μοναδικός τους σκοπός είναι να εκμεταλλευθούν ευρωπαϊκά και εθνικά κονδύλια, ή να ικανοποιήσουν προσωπικές φιλοδοξίες ή και τα δύο.

Στα θετικά του νόμου είναι η πρόβλεψη για τη δημιουργία δευτεροβάθμιων σωματείων (ομοσπονδιών), ώστε σε ενιαίο πλαίσιο να συντονιστεί η δράση των Καταναλωτικών Ενώσεων. Παρομοίως και η δημιουργία Επιτροπής Πιστοποίησης, η οποία, με τα αυστηρά κριτήρια που τίθενται,

φιλοδοξεί να κρατήσει στους κόλπους του καταναλωτικού κινήματος μόνο τις υγιείς Ενώσεις.

Επομένως, ανοίγει ο δρόμος για ένα καταναλωτικό κίνημα ενεργό και ζωντανό.

**1η τ' Απρίλη**  
**της ΕΟΚΑ**  
**ή Άρχη**

Θά πάρω μιάν άνηφορία  
θά πάρω μονοπάτια  
θά βρώ τά σκαλοπάτια  
πού πάν στην λευτεριά.



Ο ανήλικος Ευάγορας Παλληκαρίδης πήρε την άνηφορία του και αναπαύεται εν ειρήνη, ενώ ο Κυπριακός Έλληνας, 53 χρόνια μετά την έναρξη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ, παραμένει πρόσφυγας στον ίδιο του τον τόπο και ο Έλληνας, παρά τις έπετειακές βεβαιώσεις ότι «δέν ξεχνά», δείχνει ανήμπορος να υπερασπιστεί όχι μόνο την εθνική του αξιοπρέπεια, αλλά και την εθνική του μνήμη.

### Δυσκοίλιος πολιτισμός

Καταργείται ο «περιώνυμος ειδικός λογαριασμός» του υπουργείου Πολιτισμού, όπως είπε ο Μ. Λιάπης, μετά τη συνάντησή του με τον πρωθυπουργό, τη Δευτέρα 31 Μαρτίου. Ο ξάδελφος, λοιπόν, φαίνεται να διαχωρίζει τη θέση του από την περίοδο Ζαχόπουλου, στενού συνεργάτη του Κ. Καραμανλή, ο οποίος υπήρξε και ο πρώτος υπουργός Πολιτισμού της «νέας διακυβέρνησης», το 2004.

Θυμάστε; Ο πολιτισμός ήταν —υποτίθεται— στις πρώτες προτεραιότητες Καραμανλή. Τέσσερα χρόνια μετά, με τη «Ζαχοπουλειάδα» να έχει εκτραπεί σε εκδοτικό πόλεμο συμφερόντων, ο πολιτισμός παραμένει ζητούμενο. Ο κ. Λιάπης, σαν καλός νοικοκύρης, «εξορθολογίζει» τις δαπάνες. «Τα πάντα θα αξιολογούνται, τα πάντα θα ελέγχονται. Υπάρχει διαφάνεια, όλες οι αποφάσεις θα δημοσιεύονται», λέει ο υπουργός, αποκαλύπτοντας ταυτόχρονα τη χρονίζουσα κρυψινόια στο υπουργείο του. Βλέπετε, υπάρχει το λεγόμενο «πολιτικό κόστος» σε ένα υπουργείο που υπό κανονικές συνθήκες είναι μηχανή δημοσίων σχέσεων για τον εκάστοτε υπουργό. Το σάλτο μορτάλε, όμως, του ατυχήσαντος τέως γενικού γραμματέα έφερε στην επιφάνεια μια άλλη πραγματικότητα: Αυτό που λέμε «πολιτισμός» στη χώρα μας και που συνήθως τον ταυτίζουμε με τα «αρχαία κλέη», δεν είναι παρά ένας μηχανισμός «εξυπηρέτησης» και διαμεσολάβησης ανάμεσα στην Πολιτεία και τα παντού φούμενα «λαμόγια». Αυτά τα τελευταία, στο χώρο του πολιτισμού, περισσότερο από οπουδήποτε αλλού, πουλάνε φού-



μαρα με καλλιτεχνικό —εννοείται— περιτύλιγμα.

Η μαύρη τρύπα του πολιτισμού, λοιπόν, την οποία προσπαθεί να αποφύγει ο κ. Λιάπης, καλύπτει ένα χώρο που, εν πολλοίς, η παιδεία είναι το ζητούμενο και η πόζα βασιλεύει. Όλα αυτά, βεβαίως, εις βάρος των αληθινών δημιουργών πολιτισμού, οι οποίοι εξακολουθούν να βρίσκονται «εκτός πραγματικότητας» —για να θυμηθώ τον Χρ. Βακαλόπουλο του φερώνυμου υπουργείου.

Με τον κ. Λιάπη, ενδεχομένως, ο πολιτισμός να ταυτιστεί, εκτός της αμάθειας και της πόζας, και με τη «δυσκοιλότητα» ενός ούτως ή άλλως βάνουσου υπουργείου.

K.M.



## ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ  
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ  
ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ  
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ίδρυτής:

ΝΙΚ. ΣΤ. ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ

Ίδρύθηκε το Μάιο του 1953 από το Νίκο Ψαρουδάκη. Το 1967, με την επιβολή της προληπτικής λογοκρισίας από τη Χούντα, ανέστειλε την κυκλοφορία της, για να επανακυκλοφορήσει τον Ιανουάριο του 1970, μετά την άρση της προληπτικής λογοκρισίας, με κολοβαμένο ωστόσο τον τίτλο της, χωρίς το «Δημοκρατία». Με τη μαχητική της αρθρογραφία κατά της Δικτατορίας έγινε γρήγορα μία από τις πλέον δημοφιλείς εφημερίδες του αντιδικτατορικού αγώνα. Το Δεκέμβριο του 1973, μετά το Πολυτεχνείο, την ανατροπή του Παπαδόπουλου από τον Ιωαννίδη και το μαχητικό πρωτοσέλιδο με τίτλο: «Ο ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΕΠΕΣΕ ΝΑ ΠΕΣΕΙ ΚΑΙ Η ΤΥΡΑΝΝΙΑ», η εφημερίδα κλείνει και τα γραφεία της σφραγίζονται, ενώ στις 7 Ιανουαρίου 1974 ο Νίκος Ψαρουδάκης συλλαμβάνεται και εκπορίζεται στη Γυάρο. Από τη Μεταπολίτευση και μέχρι σήμερα κυκλοφορεί αδιάπτωτα, ως πολιτικό όργανο έκφρασης του Κινήματος της Χριστιανικής Δημοκρατίας.

Ίδιοκτήτης:

ΚΙΝΗΜΑ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ  
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εκδότρια:

ΙΩΑΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗΣ

Διευθυντής:

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΠΛΑΘΡΑΣ

Διευθυντής Σύνταξης:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΕΡΒΟΣ

Δημιουργικό:

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ

Οικονομικός υπεύθυνος:  
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΕΜΠΟΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση:  
Ακαδημίας 78Δ  
106 78 Αθήνα

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:  
www.xristianiki.gr

Ηλεκτρονικές αποστολές  
κειμένων, αλληλογραφία:  
xristianiki@xristianiki.gr

Τηλέφωνα Γραμματείας:  
210 38.11.302,  
210 38.06.863

Τηλεομοίωτυπον (fax):  
210 38.06.262

Ατελιέ:

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ  
ΜΕΜΦΙΣ ΑΕ  
Σωκράτους 23,  
105 52 ΑΘΗΝΑ  
Τηλ.: 210 52.40.728

Ετήσια Συνδρομή:  
Εσωτερικού 20 ευρώ  
Κύπρου, Ευρώπης: 50 ευρώ  
ΗΠΑ: 80 δολάρια, Καναδά:  
120 δολάρια Καναδά  
Αυστραλίας: 150 δολάρια  
Αυστραλίας  
Λοιπές χώρες: 80 ευρώ  
ή το αντίστοιχο  
σε δολάρια ΗΠΑ  
Συνδρομές τραπεζών,  
εταιρειών: 50 ευρώ  
Εμβάσματα, συνδρομές  
στον λογαριασμό:  
Εθνική Τράπεζα  
040/626560-06

Παρακαλούμε να μας  
ενημερώνετε αμέσως μετά  
την κατάθεση για την  
ταχυδρομική αποστολή της  
απόδειξής σας.

Χειρόγραφα, δημοσιευμένα  
ή μη, δεν επιστρέφονται.

## ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ Χ.Δ.

## Συναλληλία ή χωρισμός Έκκλησίας και Πολιτείας;

Τη 18η Μαρτίου διεξήχθη μία πολύ σημαντική συζήτηση στα Γραφεία της Χ.Δ. για το διαρκώς κρίσιμο θέμα των σχέσεων Έκκλησίας και Πολιτείας ή, διαφορετικά διατυπωμένο, για το θέμα της «συναλλησίας», όπως κατά καιρούς ίσχυε στο Βυζάντιο, ή του «επαπειλούμενου «χωρισμού», όπως επιδιώκουν διάφοροι εκσυγχρονιστές αλλά και ζηλωτές θεολόγοι, τασσόμενοι υπέρ της ελεύθερης Έκκλησίας, πλήρως αυτοδιοικούμενης.

Την εισήγηση έκανε ο κανονολόγος Παναγιώτης Μπούμης, όμοτιμος καθηγητής, που δέχτηκε να μας παρουσιάσει τη σημερινή κατάσταση (βάσει του Συντάγματος και του Καταστατικού Χάρτη της Έκκλησίας) και τις προτεινόμενες από διάφορες πλευρές ρυθμίσεις. Ο επίσης όμοτιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών π. Γεώργιος Μεταλληνός δεν συμμετείχε στη συζήτηση, όπως είχε προγραμματιστεί, λόγω έκτακτου, σοβαρού κωλύματος.

Ο κ. Μπούμης στην αρχή έκανε μία ιστορική επισκόπηση. Αναφέρθηκε στα συστήματα υπαλληλίας (Παποκαίσαρισμού ή Καισαροπα-



σιμού), όπου ή μία Αρχή, εκκλησιαστική ή κοσμική, υποτάσσεται πλήρως στην άλλη, καθώς και της παραλληλίας, όπου ισχύει ο πλήρης χωρισμός μεταξύ κρατικής και εκκλησιαστικής Αρχής, όπως συνέβαινε κατά τους πρωτοχριστιανικούς διωγμούς ή στα κομμουνιστικά καθεστώτα και σε όρισμένες

άλλες χώρες.

Εξάλλου, στά συστήματα συναλληλίας υπάρχει συνεργασία των δύο Αρχών με επικρατούσα, άλλοτε, την Πολιτεία ή με αμοιβαίο σεβασμό, όποτε ισχύει πραγματική συναλληλία. Βέβαια, συνήθως το κράτος με τη νομοθετική του εξουσία δεν λαμβάνει υπόψη την σύμφωνη γνώμη της Έκκλησίας και επομένως ή πλήρης συναλληλία ή ανυπόκριτη συνεργασία εκκλησιαστικής ιεραρχίας και κρατικής εξουσίας είναι ακόμη ζητούμενο.

Ο κ. Καθηγητής έπεσήμανε ότι το Σύνταγμα αναγνωρίζει την Αγία Γραφή και τις αποφάσεις (Κανόνες) των Οικουμενικών Συνόδων και τούτο σημαίνει σεβασμό των Ι. Κανόνων τόσο από την Έκκλησία, όσο και από την Πολιτεία. Τόνισε πάντως, ότι άλλο αποφάσεις Οικουμενικών Συνόδων και άλλο γνώμες εκκλησιαστικών ηγετών ή τοπικών Συνόδων.

Τονίστηκε ότι επιθυμητό είναι να υπάρχουν καλύτερες σχέσεις μεταξύ Όρθόδοξης Έκκλησίας και Πολιτείας, γιατί ή πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών είναι και Όρθόδοξοι. Όμως το Σύνταγμα όρίζει ότι είναι πλήρως σεβαστή ή θρη-

σκευτική ελευθερία κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από τό «πιστεύω» του.

Ο κ. Καθηγητής απήντησε σε πλήθος ερωτήσεων και εξέφρασε την άποψη του και για τό επίμαχο θέμα της «ελεύθερης διαβίωσης», σημειώνοντας όμως τό όρίζουν οι Ι. Κανόνες για τούς Όρθόδοξους και ποιά είναι ή επιθυμητή στάση της Ποιμαίνουσας Έκκλησίας έναντι των μη μελών της Έκκλησίας, ώστε να άσκει πνευματική επίδραση, επικοινωνώντας με πνεύμα αγάπης προς τόν άνθρωπο, πού παρασύρεται από τόν εγωισμό του και τή σκληρότητα της ανταγωνιστικής κοινωνίας.

Ο πρόεδρος της Χ.Δ. Μ. Μηλιάρης ευχαρίστησε τόν κ. Μπούμη και υπογράμμισε ότι ό προβληματισμός και οι συζητήσεις για τά προβλήματα συνεργασίας ή χωρισμού Έκκλησίας και Πολιτείας θά συνεχιστούν.

Άξίζει να επισημάνουμε επίσης, ότι σοβαρά προβλήματα πού περιμένουν υπεύθυνες λύσεις είναι πολλά, όπως ανεξάρτητη και δίκαιη εκκλησιαστική δικαιοσύνη, θρησκευτική διδασκαλία στά σχολεία, συνοδικότητα, ανάδειξη ιεραρχών ψήφω κλήρου και λαού, συμμετοχή πιστών λαϊκών στη διοίκηση της Έκκλησίας, σχέσεις της Ελλαδικής Έκκλησίας με τό Οικουμενικό Πατριαρχείο κ.ά.

Θ.Κ.

## Αμαρτία και Έκκλησία

Ένα από τα ωραιότερα προσωνύμια της Παναγίας είναι αυτό της «Παρηγορήτισσας». Η θεομητορική αυτή προσωνυμία φανερώνει όχι μόνο το ρόλο της Θεοτόκου, αλλά και την κλήση της Έκκλησίας μέσα στον κόσμο. Η Έκκλησία υπάρχει, για να δίνει διαρκώς τη μαρτυρία της ελπίδας μέσα σε έναν κόσμο που απελπίζεται. Ο παρηγορητικός της ρόλος δεν έγκειται στη δημιουργία ψυχολογικών βεβαιότητων, αλλά στην ανασυγκρότηση του κατακερατισμένου ανθρωπίνου προσώπου, στην αποδοχή του Άλλου, στην κατάφαση στην ετερότητα. Όλα αυτά δεν αποσκοπούν στη δημιουργία οπαδών και ανδρείκελων, αλλά στον εξαγιασμό του «σύμπαντος κόσμου», που δεν επιτυγχάνεται χωρίς να προσλάβουμε τα τραύματα και τις πληγές των ανθρώπων, αφού ό,τι μένει απρόσληπτο, καθίσταται αθεράπευτο. Για να ζούμε εκκλησιαστικά, πρέπει να γινόμαστε διαρκώς «κατάστικτοι τοις μύλωνι», ώστε να είμαστε «πανθενουργοί», κατά το πρότυπο του Παθόντος, αλλά και Αναστάντος.

Η αμαρτία ημών των εκκλησιαστικών είναι ότι θέλουμε να είμαστε πανθενουργοί χωρίς μύλωνες. Αντλούμε δυνάμεις από τα έθιμα, την παράδοση, την κοσμική εξουσία, την κοι-

νωνική καταξίωση, τους νόμους του κράτους. Όταν αυτοί οι τελευταίοι αλλάζουν, χάνουμε το έδαφος κάτω από τα πόδια μας. Βλέπουμε παντού κινδύνους. Αμυνόμαστε, επιπιθέμενοι με σκληρές φράσεις. Φανερώνουμε έτσι με αυτούς τους απρόσωπους χαρακτηρισμούς μια τραγική αλήθεια: ότι δεν αγαπούμε τους ανθρώπους. Αν τους αγαπούσαμε, δεν θα τους βάζαμε ετικέτες. Ξεχνούμε ότι αμαρτία απρόσωπη δεν υπάρχει. Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι υποφέρουν από πάθη, αδιέξοδα, δυσκολίες τραγικές, ασθένειες σωματικές και ψυχικές, μοναξιά, απελπισία. Δεν τους βοηθούμε με αφορισμούς και καταδίκες, αλλά μάλλον φανερώνουμε τη σκληροκαρδία μας: δεν θα χαρακτηρίζαμε ποτέ πόρνο ή πόρνη τον γιό μας, την κόρη μας, τον αδελφό, την αδελφή, τα εγγόνια μας. Άρα, με τέτοιους χαρακτηρισμούς ομολογούμε ότι οι άνθρωποι, για τους οποίους υποτίθεται πως ενδιαφερόμαστε, μας είναι ξένοι. Δεν τους νοιώθουμε δικούς μας, ούτε ενδιαφερόμαστε ειλικρινώς γι' αυτούς. Αυτή είναι μία ακόμη αμαρτία μας.

Μια τρίτη αμαρτία μας είναι η αμετανοησία. Αν πονούσαμε για τον κόσμο, θα μετανούσαμε πρώτα για τα δικά μας πάθη, τις δικές

μας αμαρτίες, τα αδιέξοδα και την τραγικότητά μας. Ο πραγματικός μας εκσυγχρονισμός θα ήταν να βιώσουμε την τραγικότητα του σύγχρονου ανθρώπου. Για κάτι τέτοιο όμως χρειάζεται η επίγνωση της αμαρτωλότητάς μας. Εξ' άλλου, μόνον εμείς, ως μέλη της Έκκλησίας, μπορούμε να αισθανόμαστε αμαρτωλοί, αφού η έννοια της αμαρτίας είναι μια κατ' εξοχήν εκκλησιαστική έννοια. Έτσι: όροι όπως, πορνεία, μοιχεία, ασωτία, πλεονεξία, φιλαρχία, αρχομανία, φιλαυτία, εγωισμός, έχουν κάποιο νόημα και περιεχόμενο μόνο για όσους θέλουν να ζούν εκκλησιαστικά. Όσοι, πάλι, δεν θεωρούν εαυτούς μέλη της Έκκλησίας, δεν ασπάζονται και την ορολογία που αυτή χρησιμοποιεί. Επομένως, γι' αυτούς η έννοια της αμαρτίας δεν είναι απλώς άγνωστη, αλλά και τελείως

αδιάφορη.

Κατά τον αυτό λόγο, και η έννοια του Γάμου ως Μυστηρίου της Έκκλησίας υπάρχει μόνο για εκείνους που επιθυμούν να ζήσουν εκκλησιαστικά, δηλαδή θυσιαστικά. Για τους υπόλοιπους, ο γάμος παραμένει ένα κοινωνικό γεγονός, που ιερουργείται θρησκευτικά, χωρίς όμως να παίρνει κάποιο νόημα (με ιερατικό τελετουργικό, ρύζια, κουφέτα κ.λπ.). Μπορεί να είναι πολιτικός (δηλαδή να έχει μικρότερο οικονομικό κόστος από τον θρησκευτικό) ή να υφίσταται ως ένα απλό σύμφωνο συμβίωσης (δηλαδή αμοιβαίας χρήσης), που διαρκεί για απροσδιόριστο διάστημα και μπορεί μονομερώς να λυθεί.

Ανάμεσα στα συμβόλαια, τα συμφωνητικά, τα επίσημα ανακοινωθέντα και τον δημοσιογραφικό θόρυβο χάνεται η αλήθεια

της σχέσης, αυτή που ύμνησε από την Παλαιά Διαθήκη ακόμη η Σοφία του Θεού στο «Άσμα Ασμάτων», το οποίο μελοποίησε έξοχα στον «Μεγάλο Ερωτικό» ο Ξανθιώτης Μάνος Χατζηδάκης: «Θές με ως σφραγίδα επι την καρδίαν σου, ως σφραγίδα επί τον βραχίονά σου, ότι κραταία ως θάνατος αγάπη, δεινός ως άδης ζήλος». Σε αυτήν τη μοναδικότητα της σχέσης των προσώπων, που ξεπερνά τον θάνατο και μένει εις τον αιώνα, κλειεί τον άνθρωπο η Έκκλησία, με την ποίηση, την ομορφιά των εικόνων και την αγάπη του Εσταυρωμένου Θεού, που σηκώνει πάντα στους ώμους Του τα «πάθη και τους καημούς του κόσμου».

Αρχιμανδρίτης  
Σωφρόνιος Γκουτζίνης,  
Ιεροκήρυκας Ιεράς  
Μητροπόλεως Ξάνθης και  
Περιθεωρίου

## Δέκα σκαλιά για την Ανάσταση

Το βιβλίο του Κ. Μπλάθρα «Δέκα σκαλιά για την Ανάσταση» θα παρουσιαστεί τη Δευτέρα 14 Απριλίου στη Χαλκίδα, στις 7.00 μ.μ., στο βιβλιοπωλείο «Πορθμός», Αβάντων και Κριεζή 17 (Τηλ.: 22210-62626). Το βιβλίο θα πα-

ρουσιάζει ο συγγραφέας και σχολικός σύμβουλος Άγγελος Μαντάς.

Στην Αθήνα, η παρουσίαση θα γίνει την Τετάρτη 16 Απριλίου, στο Γραφείο Νεότητας της Αρχιεπισκοπής, Αγ. Φιλοθέης 19, στις 7.00 μ.μ. όπου ο λέκτορας

της Θεολογικής Δημήτριος Μόσχος, η θεολόγος συγγραφέας Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα και ο επικεφαλής του Γρ. Νεότητος π. Αντώνιος Καλλιγέρος θα συζητήσουν, με αφορμή το βιβλίο, για τη σύγχρονη γλώσσα της Έκκλησίας.



## ΤΟ «ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΟ» ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ «ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ. 'Από το «σοσιαλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο» στόν «καπιταλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο»;

«Γιά να πούμε την αλήθεια... η νέα πλειοψηφία δεν σχηματίζεται, για να γονατίσει στο κατεστημένο, αλλά για να το ανατρέψει!»

Βαρουσήμαντη ή δήλωση αυτή του προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ Αλέκου Αλαβάνου, κατά την πρόσφατη συζήτηση στη Βουλή της πρότασης μομφής εναντίον της Κυβέρνησης. Μένει, όμως, να δούμε ποιό το αντίκρουσμά της. Παρομοίως περιεχομένου δηλώσεις έχει κάνει και ο πρόεδρος του ΣΥΝ Αλέξης Τσίπρας, οι οποίες βρίσκονται στις σελίδες της Αύγης (29.3.2008).

«Τά προβλήματα», είπε, «δεν ήρθαν από τον ουρανό, κάποιος τ'α δημιούργησε. Οί νεοφιλελεύθερες πολιτικές, που παρουσιάζονταν ως μονόδρομοι, οδήγησαν την οικονομία της Εύρωπης και της Ελλάδας σε αδιέξοδο». Σε άλλο σημείο του ίδιου φύλλου της «Αύγης» ο Άλ. Τσίπρας λέει: «Πιστεύουμε βαθιά ότι ήρθε η ώρα για μία σημαντική τομή, για έναν άλλο κυβερνητικό συνασπισμό, που θα φέρει ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις, αναδιανομή πλούτου και στην κατεύθυνση της κοινωνικής συνοχής».

Είναι γεγονός ότι πριν έναν μόλις χρόνο όσοι συζητούσαν για τον ΣΥΝ ή τον ΣΥΡΙΖΑ έθταν το έρωτημα αν θα κατάφεραν να πιάσει το 3% και να εκπροσωπηθεί στη Βουλή, η οποία θα προέκυπτε από τις τότε προγραμματιζόμενες Εκλογές. Στις 16 Σεπτεμβρίου ο ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνο έσπασε το φράγμα του 3%, αλλά και ξεπέρασε το 5%!

Σε αυτό συνετέλεσαν δύο κυρίως παράγοντες. Η κρίση και η φθορά του ΠΑΣΟΚ και η πολιτική Αλαβάνου έναντι καιρών κοινωνικών θεμάτων, όπως το άρθρο 16 για τα ΑΕΙ, που έπαιρνε θέσεις ως η «Αριστερά της Αριστεράς».

Σήμερα, που η κρίση στο ΠΑΣΟΚ έχει πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις από εκείνες του 2007, η έπιρροή του ΣΥΡΙΖΑ φαίνεται να διευρύνεται. Έτσι, στις δημοσκοπήσεις καταγράφονται υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ ποσοστά που προσεγγίζουν το 18%!

Όσο μάλιστα αυξάνονται αυτά τα δημοσκοπικά ποσοστά, τόσο εντείνεται η αντιπολιτευτική εικόνα του, υπερπροβάλλεται η φαινόμενη ως ριζοσπαστική ταυτότητά του και γενικά τονίζεται από την ηγεσία και τα στελέχη του «ο ανατρεπτικός και ριζοσπαστικός χαρακτήρας του προγράμματός του».

Αλήθεια είναι επίσης ότι ο δικομματισμός (Ν.Δ. - ΠΑΣΟΚ) έχει περιέλθει σε διηνική κρίση. Η άναξιοπιστία, η πολιτική απάτη και κοροϊδία, η διαφθορά, η άδιαφάνεια και η ξεκάθαρη πολιτική του υπέρ του κεφαλαίου σε βάρος των οικονομικά ασθενών, είναι γεγονότα πανθομολογούμενα. Όμως ο δικομματισμός, για να λειτουργήσει ομαλά, έχει ως προϋπόθεση την ύπαρξη δύο ισχυρών και απολύτως διακριτών — διαφορετικών — πολιτικών κομμάτων: ενός κεντροδεξιού και



ενός κεντροαριστερού. Το ρόλο αυτό έπαιζαν, επιτυχώς για το σύστημα μέχρι τώρα, η Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ. Από τη στιγμή όμως που φάνηκε ολοκάθαρα και ομολογήθηκε ακόμη και από τα ίδια τα ήγετικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ, ότι η πολιτική του ήταν όμοια ή και ταυτόσημη με εκείνη της Ν.Δ., ο γνωστός δικομματισμός κατέρρευσε πολιτικά. Έτσι, τα πράγματα οδηγούν στην εγκατάλειψή του, ως μη χρηστικού και λειτουργικού για το κοινωνικό σύστημα, και την αντικατάστασή του με ένα άλλο πολιτικό σχήμα, το

Του ΜΑΝΩΛΗ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ Προέδρου της Χ.Δ.



διπολιτισμό. Θα πρόκειται για «μιά από τα ίδια», αλλά με άλλη εμφάνιση! Αντί δυο ισχυρών κομμάτων θα έχουμε δυο ισχυρούς συνασπισμούς κομμάτων. Ο ένας συντηρητικός, δεξιός, κεντροδεξιός, και ο άλλος προοδευτικός, αριστερός, ανατρεπτικός σοσιαλιστικός, κεντροαριστερός και όποιο άλλο προσδιορισμό θα επιβάλλει η συγκυρία.

Σε αυτό υπό άναγερση πολιτικό οικοδόμημα ο ΣΥΝ και ο ΣΥΡΙΖΑ προορίζονται να παίξουν σημαντικό, ίσως και πρωταγωνιστικό ρόλο. Έτσι, δηλώσεις και διακηρύξεις, όπως οι προαναφερόμενες των Αλαβάνου - Τσίπρας περί «ανατροπής» και «ριζοσπαστικών μεταρρυθμίσεων», θα επαναλαμβάνονται συνεχώς. Για να έχουν όμως περιεχόμενο οι δηλώσεις αυτές περί «ανατροπής του κατεστημένου» και όχι για «γονάτισμα στο κατεστημένο», ο ΣΥΡΙΖΑ (και ο ΣΥΝ) πρέπει απλά και καθαρά να πει αν άλλαξε και με τι ή μέχρι τώρα πολιτική του σε βασικούς τομείς, όπως:

1) Έναντι του εύρωπαϊκού κατεστημένου. Ο ΣΥΝ, από την εποχή του ΚΚΕ Έσωτερικού και της ΕΑΡ ήταν ο σημαντικό φάρος της πορείας μας προς την τότε ΕΟΚ και μετά προς την Ε.Ε. υπερψήφισε όλες τις Συνθήκες (Μάαστριχτ, Άμστερντάμ, Νίκαια, Λισαβόνα κ.λπ.) με βάση τις οποίες λειτουργεί η Ε.Ε., στην υπηρεσία του νεοφιλελευθερισμού και του καπιταλισμού. Η διακηρυσσόμενη «ανατροπή του κατεστημένου, σημαίνει ανατροπή και αυτής της πολιτικής του;

2) Έναντι του έλληνοαμερικανικού κατεστημένου ποιές «ανατροπές» και «ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις» εισηγείται; Άς μη ξεχνάμε ότι και πάλι ο ΣΥΝ υπήρξε ο σημαντικό φάρος του Σχεδίου Άναν.

Ό τότε πρόεδρος του υπερέβαλε σε «Ανανισμό» και τον Κ. Μητσotάκη και τή Σημίτη και τόν σημερινό πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ. Αυτόκριτική για εκείνη την πολιτική του δεν έκανε ποτέ!

3) Έναντι του εγχώριου και πολυεθνικού κεφαλαίου ποιές «ανατροπές» ετοιμάζει ο ΣΥΝ; Θα σταματήσει τις ιδιωτικοποιήσεις;

Θά ξαναπάρει, τή Δημόσιο, πίσω τούς τομείς εκείνους τής οικονομίας, που τή ΠΑΣΟΚ και η Ν.Δ. ξεπούλησαν στο κεφάλαιο;

Θά κλείσει τή δεκάδες ιδιωτικά «κολέγια» ή θά αναγνωρίσει τή «πτυχία» τους, όπως άπαιτεί η Ε.Ε.;

Η γενικόλογη διακήρυξη περί μή αναθεώρησης του άρθρου 16 δεν λέει τίποτε από μόνη της. Πρακτικά τί προτείνει ο ΣΥΝ;

4) Έναντι του κατεστημένου, που έμπορεύεται τήν Ύγεια και τήν Παιδεία, ποιές οι προτεινόμενες ανατροπές του;

Με λίγα λόγια, έχει ο ΣΥΝ και κατά συνέπεια και ο ΣΥΡΙΖΑ, ως στόχευσή του τήν ανατροπή του κοινωνικού-καπιταλιστικού συστήματος που βιώνουμε ή ή σχεδιαζόμενη ανατροπή του έγκειται στην αντικατάσταση του αιτήματος: «σοσιαλισμός με ανθρώπινο πρόσωπο» με τή: «καπιταλισμός με ανθρώπινο πρόσωπο»;

Μέχρι τώρα πάντως, γνωστές είναι μόνο οι διακηρυσσόμενες και προγραμματικές ανατροπές που προτείνει ο ΣΥΝ (ΣΥΡΙΖΑ), όπως:

- Χωρισμός Κράτους - Εκκλησίας.
- Κατάργηση του μαθήματος των Θρησκευτικών.
- Αφαίρεση των εικόνων του Χριστού από τή Δικαστήρια και άλλους δημόσιους χώρους.
- Νομοποίηση των λεγόμενων «μαλακών» ναρκωτικών.
- Γάμος όμοφυλων.
- Έπανάσυγγραφή τής Ιστορίας με μπούσουλα τή «γραμμή» Ρεπούση.
- Ίσως και άλλα τέτοιου τύπου, που μās διαφεύγουν.

Οί «ανατροπές» όμως αυτές δεν υπηρετούν τήν ουσιαστική πρόοδο και τή λαό μας, αλλά τούς στρατηγικούς στόχους, περί πολιτιστικής πολιτοποίησης τών λαών, τής παγκοσμιοποίησης τής Νέας Τάξης.

Γι αυτό ξαναρωτούμε: Ποιές ανατροπές προς άληθινή πρόοδο προτείνει ο ΣΥΝ (ΣΥΡΙΖΑ);

## ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΟΥ Κ. ΚΑΛΧΑ

### Δωράκι Γιωργάκη σε Κωστάκη

Η τελευταία «γίγαντομαχία» στη Βουλή μπορεί να ευχαριστήσει πολλούς και διάφορους αλλά άς μήν ενθουσιάζονται.

Μπορεί οι φιλοκυβερνητικοί να χάρηκαν, αφού ή πρόταση μομφής δεν πέρασε. Υπήρξε συμπαγές τή πλειοψηφικό τείχος τών 151 + 1 ψήφων. Παρά τή όσα έλεγαν διάφοροι (Τατούλης, Μανώλης), προσπαθώντας να φανούν «Ρομπέν» τών άδικημένων, ο φόβος περιπετειών έκλογικών νίκης τή φόβο περιπετειών κοινωνικών.

Έτσι, ή κυβερνητική πλευρά προτιμά τή συνέχεια τής κρίσης, αφού ο νόμος τού Άσφαλιστικού δεν σώζει τίποτα.

Άν όμως ή Συμπολίτευση χαιρέται, γιατί δεν έχασε τήν ψηφοφορία, ή Άντιπολίτευση είναι επίσης ευχαριστήμένη: Τό ΠΑΣΟΚ, γιατί συσπειρώσε τόν διαμαρτυρούμενο κόσμο, τούς έσωκομματικούς αντίρρησις, τή άλλα κόμματα, ενώ φάνηκε αυτό να καθοδηγεί τή κλίμα δυσαρέσκειας που υπάρχει στην κοινωνία. Ο ΣΥΡΙΖΑ, γιατί μπορεί να πιστεύει πως αυτός έσπρωξε τή ΠΑΣΟΚ στην μεγάλη αυτή κίνηση πρότασης μομφής, επειδή πρωτοστατεί στις λαϊκές κι-

νητοποιήσεις για τή δίκαια τών πληττομένων, τήν άλλαγή τών πολιτικών και κοινωνικών ισορροπιών. Φυσικά, τή ΚΚΕ και τή ΛΑΟΣ δεν έμειναν έξω από αυτή τήν κριτική τής Κυβέρνησης, τή καθένα με τόν δικό του γνώριμο τρόπο.

Υπάρχει όμως μιά άλλη διάσταση:

— Πέρα από τή διαδόσεις ότι τή άσφαλιστικό νομοσχέδιο (πού έφερε τήν Άντιπολίτευση στην κατάθεση πρότασης μομφής) παρουσιάστηκε από τήν «αυτοθυσιαζόμενη» ύπουργό, για να σπάσει ή περικύκλωση τής ΝΔ και τού πρωθυπουργού από τή σκάνδαλο Ζαχόπουλου, τή όποιο φανερώθηκε, για να μειωθεί και τιμωρηθεί, επειδή πλησιάζει τούς Ρώσους,

— πέρα από τή φόβο τής πασοκικής ηγεσίας ότι βγαίνει τρίτο κόμμα και χάνει τή παιχνίδι, αν δεν δραστηριοποιηθεί έδω και τώρα,

— πέρα από τή ύπαρκτά σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, στή όποια σύρεται ή χώρα, ώστε οί μισθοί και οί συντάξεις να θυμίζουν Βαλκάνια μετά τή διάλυση τού συμφώνου Βαρσοβίας και όχι Εύρωπης τού «Εθνάρχη» Καραμανλή και οικονομική σταθερότητα τού «καταλλότερου-μακροβιότερου»

«Εύρωσοσιαλιστή» Σημίτη, υπάρχει ή διάσταση τής έκεχειρίας, τής ουδετερότητας, τής κάλυψης και τής συγκαλύψης. Μιά πρόταση μομφής σημαίνει, αν περάσει, ότι πάμε για Έκλογές, αφού ή Κυβέρνηση χάνει τήν πλειοψηφία. Άν δεν περάσει (όπως και έγινε) σημαίνει ότι για ένα έξαμηνο (δηλαδή ως τή Σεπτέμβριο τού 2008) δεν μπορεί ή Βουλή να ρίξει τήν Κυβέρνηση, ακόμη και αν αυτή πέσει σε όλα τή λάθη και συμφορές που μπορεί να έρθουν.

Άν «μεταφραστεί» ή τελευταία πρόταση, τότε ή Κυβέρνηση κέρδισε έλευθερία κινήσεων (ένα δώρο τής Άντιπολίτευσης;) για τόν έπόμενο μισό χρόνο, όπου ή κριτή τού Σκοπιανού, οί πιέσεις σε Θράκη και Κύπρο μπορεί να αυξηθούν.

Μέ «λυμμένα τή χέρια» είναι δυνατό να αφήσει να παρασθρθεί σε λάθη και δύσκολα άναστρέψιμες καταστάσεις. Μπορεί τή ΠΑΣΟΚ έπιτηδες να δίνει αυτή τή «ευκαιρία» στή ΝΔ, για να παρασθρθεί τή όποιο στή δύσκολη στιγμή τόν Πόντιο Πιλάτο, που «θέλει, αλλά δεν μπορεί» να κάνει κάτι, για να διορθώσει τή πράγματα. Έτσι, οί καραμέλες στή παιδιά τού Κωστάκη δεν ήταν τή μόνο δώρο τού Γιωργάκη.

## Διδασκαλία άργαλειού στό 'Ηράκλειο Μέ πρωτοβουλία τής 'Αρχιεπισκοπής Κρήτης

Η 'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή Κρήτης, στην έπιθυμία τής να συμβάλει στή διατήρηση και τήν πρόοδο τής λαϊκής μας παράδοσης και στή συνέχεια τής πολιτιστικής μας κληρονομιάς, δημιούργησε Έργαστήριο Κεντήματος, Πλεκτικής Ύφαντικής Τέχνης, στό όποιο οί νέες τού 'Ηρακλείου (ήλικίας 10 έτων και άνω...) μπορούν να διδαχθούν ΔΩΡΕΑΝ άργαλειό (ύφαντά κάθε τύπου), κέντημα στό χέρι ή στή μηχανή, πλεκτά (δαντέλες, δεσές και άλλα), όπως και ράψιμο με πατρόν.



Τά μαθήματα θα παραδίδονται από κυρίες που γνωρίζουν καλά τήν τέχνη τους και έπιθυμούν να μεταδώσουν άφιλοκερδώς τή γνώσεις τους στις νεώτερες γενιές.

Οί παραδόσεις τών μαθημάτων θα γίνονται σε χώρο κατάλληλα διαμορφωμένο

και εύχαριστο στό κέντρο τής πόλεως, στην όδο Καρτερού 35, κοντά τόν ιερό ναό τού Αγίου Μηνά.

Η έναρξη τών μαθημάτων έγινε τή 1η Απριλίου 2008. Πληροφορίες: 'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή Κρήτης 2810-335840 και κυρία Βασιλική Μπέση, τηλ.: 2810-244452.

### Ημερίδα για τή ηλεκτρονικά μέσα

Τή διοργάνωση Ημερίδας στελεχών ποιμαντικού έργου των Μητροπόλεων με γενικό θέμα: «Τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα στην υπηρεσία του ποιμαντικού έργου τής Εκκλησίας», αποφάσισε ή Διαρκής 'Ιερά Σύνοδος, στη συνεδρίασή τής τή 18η Μαρτίου.

Η Ημερίδα θα πραγματοποιηθεί στο Διορθόδοξο Κέντρο τής Εκκλησίας τής Ελλάδος, στις 12 Ιουνίου 2008. Πρόκειται για μιά πρωτοβουλία τής Συνοδικής Επιτροπής επί τής Θείας Λατρείας και Ποιμαντικού Έργου.



### Άγγελος Δακουτρός ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται με ραντεβού:  
Ζυμπρακάκη 59, Κ. Πατήσια  
(πλησίον ηλεκτ. σταθμού Αγ. Νικολάου)  
Τηλ.: 210.8310.210, Κιν.: 6944.2347.83



## ΚΩΣΤΗ ΚΟΥΚΗ

### Κολλυβάδες

(Μακάριος Νοταράς, Ἀθανάσιος Πάριος, Νικόδημος Ἀγιορείτης)

Ἀπό τις ἐκδόσεις «Ἀρχονταρίκι», κοντά σέ άλλα ἐνδιαφέροντα βιβλία, κυκλοφόρησε ἡ ἐργασία τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου Κωστή Κούκη, «Κολλυβάδες» (Ἀθήνα 2005).

Ὁ συγγραφέας, χωρίς σχολαστικές λεπτομέρειες, ἐπιχειρεῖ μέ ἀπλό καί διακριτικό τρόπο, μιά γενική παρουσίαση τριῶν σπουδαίων διδασκάλων τοῦ Γένους, τοῦ Μακαρίου Νοταρά, τοῦ Ἀθανασίου Παρίου, τοῦ Νικοδήμου Ἀγιορείτου, πού ἐζησαν τό 18ο καί τίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα, λίγο πρὶν τὴν Ἑλληνική Ἐπανάσταση.

Ὁ Κ. Κούκης, στή εἰσαγωγικά δίνει πολύ διαφωτιστικές πληροφορίες γιά τοὺς Κολλυβάδες, πού

καί Ἑλλήνων, ὥστε νά διαμορφωθοῦν ἥρωες καί μάρτυρες τοῦ Γένους, πού δημιούργησαν τὴν Ἑλληνική Ἐπανάσταση. Εἶναι τὸ ἀντίδοτο στή σημάδια παρακμῆς καί πνευματικῆς δουλείας, πού προκάλεσε ἡ τυραννία καί ἡ ἀπαιδευσία. Οἱ Κολλυβάδες, μέ τὸ ἀσκητικό ἦθος καί τὴ βαθιά παιδεία τους, συνοδεύονται ἀπό ἀγωνιστικό φρόνημα, ἐστειλαν λυτρωτικά μηνύματα καί ἀντιστάθηκαν σέ ἀκριτες δυτικές ἐπιδράσεις καί κηρύγματα ἐνός ἀθεϊστικοῦ διαφωτισμοῦ.

#### Μακάριος Νοταράς

Ὁ ἐπίσκοπος Κορίνθου Μακάριος, ἠγήθηκε τῆς ἀναγεννητικῆς προσπά-

ροῦσε προϋπόθεση τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων. Ἐφθασε καί σέ ὑπερβολές, ἀλλά ἀπό γνήσιο ζῆλο γιά τὴ διάσωση τοῦ Γένους καί τῆς Ὁρθοδοξίας. Δέν ἦταν ὑπὲρ τῆς βιαίας ἐπαναστάσεως, ἀλλά ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς διὰ τῆς παιδείας καί τῆς Ὁρθοδοξίας μεταμορφώσεως τῆς τουρκικῆς σέ χριστιανική Αὐτοκρατορία.

Τὰ ἔργα του «Ἀντίπαπας», «Χριστιανική Ἀπολογία», «Ἀντιφώνησις», ἐκφράζουν τὴν κριτική του στή στήση τὸν Παπισμό καί τὸν ἀθεϊστικό διαφωτισμό, μιά ἀκραία ἐκφραση του.

Καί ὁ συγγραφέας τελειώνει τὴν πνευματικὴ περιήγησή του μέ τὸν Νι-



ἦταν εὐρύτερο πνευματικό κίνημα ἐπανευαγγελισμοῦ καί ἀναγέννησης τῆς λατρίας καί τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, μετὰ ἀπὸ τὴν ἐπικράτηση πολλῶν συμβατικῶν καί ἐκκοσμητικῶν, πού ἐνίσχυσαν τὸ ἀναγεννητικό μήνυμα τῆς Ὁρθόδοξης Παράδοσης.

Τὸ ἀνακαινιστικό κίνημα τῶν Κολλυβάδων ἀπὸ τὴ μοναστική ζωὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, μέσῳ τῆς διασποράς καί τῶν διωξῶν τῶν ἐκφραστῶν του, ἐλαβε πανελλήνιες ἐκκλησιαστικές καί ἐθνικές διαστάσεις, πού ἐνίσχυσαν τὴ νεοελληνική μας αὐτοσυνειδησία μέ δύναμη ἀφυπνίσεως.

Οἱ Κολλυβάδες χαρακτηρίστηκαν ἔτσι μειωτικά ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τους καί διώχτηκαν μέ φανατισμό ἢ καί συκοφαντίες. Ὅμως οἱ ὑπέρμαχοι αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ κινήματος συνέβαλαν στὴν ἐμβάθυνση τῆς Ὁρθοδοξίας, στὴν ἀποκαθάρση τῆς ἀπὸ ἀλλότρια στοιχεῖα, στὴν ἀνάδειξη τῆς νηπτικῆς (μυστικῆς) θεολογίας μεγάλων Πατέρων, στὴν ἀποδοχή τῆς συχρῆς μεταλήψεως· καί ἀκόμη στὴν ἐκδοση βιβλίων μεγάλης πνευματικῆς δυνάμεις καί τὴν ἐνίσχυση τῆς αὐτοσυνειδησίας καί αὐτοπεποίθησης τῶν πιστῶν Ὁρθοδόξων

θειας τῶν Κολλυβάδων. Ἡ μεγάλη παιδεία του καί ἡ μελέτη τῶν Πατέρων τὸν ὠθησαν νά ἀναλάβει τὸ ἀνεκτίμητο ἔργο τῆς συντάξεως τῆς Φιλοκαλίας τῶν Ἱερῶν Νηπιτικῶν, πού ἔφερε σέ πέρας μέ τὴ συνεργασία τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου. Ἡ συμβολή του ὑπῆρξε μεγάλη καί στὴν ὁργάνωση σχολείων, στὴν μόρφωση τοῦ κληρικοῦ καί τὴν ἐμπύχωση Νεομαρτύρων, στὴν ἀφύπνιση τοῦ πνεύματος ἀντιστάσεως στὴν τουρκικὴ ἐξουσία. Ἡ στήση του κατὰ τὰ Ὁρλωφικά (περὶ τὸ 1770) προκάλεσε τὴ δίωξή του, ἀλλὰ τὸ γεγονός τοῦτο τὸν ἔφερε σέ πολλές ἐστίες ζυμώσεων καί ἐγρήγορης (Ἰδρα, Ἄγιον Ὅρος, Χίος, Πάριος).

#### Ἀθανάσιος ὁ Πάριος καί Νικόδημος Ἀγιορείτης

Ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ἀπέκτησε εὐρύτατη παιδεία καί ἐργάστηκε ὡς δάσκαλος καί διευθυντῆς σχολῶν σέ διάφορες πόλεις τῆς Ἑλλάδος καί, παράλληλα, ὡς μαχητικὸς ἱεροκήρυκας. Μέ πλῆθος βιβλίων του ἀσκησε δριμύτατη κριτικὴ σέ ἀθεϊστικές ἰδέες τοῦ Διαφωτισμοῦ, ὑπερασπιζόμενος τὴν Ὁρθοδοξία, πού τὴ θεω-

κόδημο Ἀγιορείτη ἀπὸ τὴ Νάξο, πού ἀναδείχτηκε κορυφαῖος τῶν τριῶν, σοφὸς διδασκαλός, βαθὺς μελετητῆς καί πολυγραφότατος. Ἀναδείχτηκε ὑπερασπιστῆς τοῦ ὀρθόδοξου φρονήματος καί τῶν δικαίων τοῦ Γένους. Ἡ ἀσκητικὴ του προσωπικότητα εἶχε μεγάλη πνευματικὴ ἀκτινοβολία στοὺς συγχρόνους του μοναχοὺς καί ἀπλοὺς πιστοὺς, πού ἐνίσχυσε καί μέ πλῆθος βιβλίων, ὅπως «Πνευματικά Γυμνάσματα», «Θεοτοκάριον», Πηδάλιον», «Χρηστοθήθεια», «Νέον Μαρτυρολόγιον», κ.ἀ. Ἄν καί ἀντιπροσωπεύει τὴν οἰκουμένη τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶναι συγχρόνως καί ὑπερασπιστῆς τῆς Ἑλληνορθοδοξίας. Ἡ εἰσαγωγή του στὸ «Νέον Μαρτυρολόγιον» ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴ προσέγγιση στὸ πνεῦμα τῶν μαρτύρων τοῦ Γένους καί τὴ σημασία τους γιά τὴν ἀπόκρουση τοῦ ἐξισλαμισμοῦ καί τὴ διάσωση τῆς Ὁρθοδοξίας.

Συγχρόνως ἐκφράζει στὸ ἔργο του τὴν ἀντίσταση στὴν τυραννία καί τὴν προσδοκία τῆς ἐλευθερίας.

Τοὺς τρεῖς αὐτοὺς δασκάλους τῆς ἀναγέννησης τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἀνακήρυξε ἁγίους.

Θ. Κουρταλίδης

## τὰ τοῦ Καίσαρος...

Τοῦ ΓΙΑΝΝΗ ΖΕΡΒΟΥ



**ΧΑΙΡΕ, ΟΤΙ ΕΜΩΡΑΝΘΗΣΑΝ ΟΙ ΔΕΙΝΟΙ ΣΥΖΗΤΗΤΑΙ** χαιρε, ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί. Χαίρε, ἡ τῶν Ἀθηνῶν τὰς πλοκάς διασπῶσα· χαιρε ἡ τῶν ἀλιέν τὰς σαγήνας πληροῦσα (ἀπὸ τὴν Γ' στήση τῶν Οἴκων τῆς Θεοτόκου).

•••

**ΜΙΑ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΔΡΟΣ ΓΚΑΙΜΠΕΛΣ.** Μέ τὸν τίτλο αὐτὸν ἡ ἐφημερίδα «Ἐστία» περιέγραφε τὸν Αὐγουστο τοῦ 1935 τὴ γερμανικὴ πρόταση, ἐν ὄψει τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων τοῦ Βερολίνου τὸ 1936, νά εἰσαχθεῖ γιά πρώτη φορά ἡ τελετὴ Ἀφῆς τῆς «Ὀλυμπιακῆς φλόγας» ὅπως τὴν ξέρουμε μέχρι σήμερα καί πραγματοποιήθηκε γιά ἄλλη μιά φορά τὴν προπερασμένη Τρίτη στὴν Ὀλυμπία, προσβάλλοντας «βάνουσα τὴν αἰσθητικὴ καί τὴν ἱστορία τοῦ τοπίου τῆς Ὀλυμπίας μέ ἓνα κακόγουστο τελετουργικό, πού δέν ἔχει καμμία σχέση μέ τὴν Ἀρχαιότητα, ἀπλὰ μὰς ὑπενθυμίζει τὴν ἰδέα πού εἶχαν οἱ Ναζὶ τοῦ Μεσοπολέμου γιά τὴν Κλασσικὴ Ἑλλάδα: παρέλαση παρθένων, ὕμνοι στὸν ἥλιο, βωμοί, ἱερεῖες καί πρωθιέρειες, χιτῶνες καί ἐσθῆτες, κάτοπτρα καί δάδες. Μιά ἐπαναλαμβανόμενη καταστροφή, χειρότερη καί ἀπὸ τὴν πυρκαγιά πού μαύρισε τὸν Κρόνιο λόφο τὸ περασμένο καλοκαίρι» (Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία 23.3.2007, στήλη ΙΟΣ).

•••

**ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΠΑΓΑΝΙΣΤΙΚΗ ΦΙΕΣΤΑ.** Ἡ λαμπαδηδρομία ἐξυπηρετοῦσε τὴ ναζιστικὴ ἰδεολογία, ἀφοῦ συμβόλιζε τὴ μεταλαμπάδευση τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος στὴ ναζιστικὴ Γερμανία. Παράλληλα, ὁ πυρός ἔχει ἰδιαίτερη συμβολικὴ σημασία γιά τὸ ρατσισμό τῶν Ναζὶ, ὅπως φαίνεται καί ἀπὸ μιά στροφή τοῦ ἐμβατηρίου τοῦ Γερμανοεμβετοῦ Η. Anacker, πού εἶχε τιμηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ναζὶ ὡς «ποιητῆς τῆς μαύρης στρατιᾶς»: «Θά τὸ μεταφέρουμε λοιπὸν καί σὺ καί ἐγὼ/αὐτὸν τὸν πυρὸς πρὸς ἓνα τέλος μακρινό/στὸ τέρμα τοῦ δρόμου. Ὁ πυρὸς λάμπει καθάρια! Ἡδὴ μπροστά μας μέσα στὴ σκοτεινὰ καρτεροῦν/οἱ ἄλλοι...», ὅπου «ἄλλοι» = «ἀπάνθρωποι», ἀντίπαλοι τῶν Ἀρειῶν. (Ἰωάννη Λουκά, «Ἐθνικοσοσιαλισμός καί Ἑλληνισμός» σελ. 197 ἐκδ. Γρηγόρη). Κατὰ συνέπεια, ἡ ἐπιβίωσή της μέχρι σήμερα εἶναι καταδικαστέα γιά κάθε δημοκρατικὸ σκεπτόμενο ἄνθρωπο. Ἀλλὰ καί ὡς Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι, δέν μπορούμε παρά νά καταδικάσουμε μιά τέτοια προκλητικὴ ἀνάβωση τοῦ νεοπαγανισμοῦ.

•••

**ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΙΔΕΟΛΟΓΗΜΑΤΑ.** Ἄλλωστε, δέν εἶναι τυχαία ἡ ὅλη φιλολογία γιά τὴ δῆθεν «εὐθύνη» τοῦ Χριστιανισμοῦ γιά τὴν κατάρρευση τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. «Ὁ χιλιεπιμῆνος μῦθος λέει ὅτι τὰχα ὁ Θεοδόσιος Α' ἀπαγόρευσε (μέ τὸν ἴδιο περιβόητο νόμο) [ἐν. τοῦ 392] καί τὴν τελεση ἀγῶνων, ὅλων τῶν ἀγῶνων, ἐπειδὴ ἡ ἀθληση ἦταν μιά κορυφαία ἐκφραση τῆς εἰδωλολατρίας», σύμφωνα μέ τὴν Μαριάννα Κορομηλά («Ἐν τῷ Σταδίῳ», ἐκδ. Ἄγγρα). Στὸ βιβλίο αὐτὸ τεκμηριωμένα ἀποδεικνύεται ὅτι στὴν πραγματικότητα, δέν ἐκδόθηκε ἑξαιρητικὰ ἓνας νόμος, ἀλλὰ σειρά εἰκοσι πέντε διαταγμάτων ἀντιπα-

γανιστικῆς νομοθεσίας, ἀπὸ τίς 17.12.320 μέχρι τίς 14.11.435, τὰ ὅποια περιέχονται στὸ προτελευταῖο κεφάλαιο τοῦ Θεοδοσιανοῦ Κώδικα. Τὰ διατάγματα αὐτὰ ἀφοροῦσαν τὴν παύση τῆς λειτουργίας τῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν καί πούθενά δέν ἀναφέρεται ἡ συλλήβδην κατάρρευση τῶν ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων. Στὸ μόνον διάταγμα ὅπου γίνεται τέτοια ἀναφορά, τῆς 1.11.342, ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντῖος νά μὲν ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμία του νά ἐκλείψουν οἱ παγανιστικὲς δοξασίες, ἀλλὰ ζητεῖ νά διατηρηθοῦν ἀνεπαφὰ τὰ οἰκοδομήματα τῶν ναῶν καί οἱ ἐκδηλώσεις (πανηγύρεις – ἀγῶνες) πού συνδέονται μέ αὐτὰ (ὀ.π., σελ. 21). Μάλιστα, στὸ ἀπὸ 30.11.382 διάταγμα πού συνυπογράφουν οἱ αὐτοκράτορες Γρατιανός, Βαλεντινιανός καί Θεοδόσιος Α' ζητεῖται, σχετικὰ μέ ναὸ κοντὰ στὴν Ἐδεσσα τῆς Συρίας, νά παραμείνουν αὐτοὶ ἀνοικτοὶ καί τὰ εἰδῶλα νά προστατευθοῦν λόγω τῆς καλλιτεχνικῆς τους ἀξίας (ὀ.π., σελ. 23). Ἐπισημαίνεται ἐπίσης, ὅτι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες συνέχισαν νά τελούνται μέχρι τὸ 520 μ.Χ. στὴν Ἀντιόχεια, διότι οἱ Ἀντιοχεῖς εἶχαν ἀγοράσει τὸ σχετικὸ δικαίωμα ἀπὸ τοὺς Πισάτες τῆς Ἡλείας. Κατὰ συνέπεια, ἡ παύση τέλεσης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων πρέπει νά ἀποδοθεῖ πρὸς πολὺ σέ κοινωνικοὺς καί οικονομικοὺς λόγους, γιά τοὺς ὁποίους ἤδη ἀπὸ τὸν 3ο αἰώνα μ.Χ., πρὶν τὴν ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶχαν παύσει νά τελοῦνται οἱ ἄλλοι πανελλήνιοι ἀγῶνες, τὰ Πύθια καί τὰ Ἴσθια. Γιά περισσότερα στοιχεῖα παραπέμπουμε στὸ προαναφερθέν βιβλίο τῆς Μαριάννας Κορομηλά.

•••

**ΘΙΒΕΤ.** Οἱ διαμαρτυρίες τῶν Θιβετιανῶν καί φιλοθιβετιανῶν ἀκτιβιστῶν πρέπει νά ἀναδείξουν τὸ γεγονός ὅτι τὸ κινεζικὸ καθεστῶς παραμένει αὐταρχικὸ καί ὅτι ἐπιβάλλει στοὺς ἐργαζομένους συνθήκες ἐργασιακοῦ μεσαίωνα. Ἔτσι, ὄχι μόνον αὐξάνονται τὰ κέρδη τῆς ἀνερχόμενης τάξης τῶν ἐπιχειρηματιῶν, ἀλλὰ καί παγκοσμίως ἀπειλοῦνται τὰ ὅποια κεκτημένα δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, πού καθιστοῦν «μὴ ἀνταγωνιστικὴ» τὴν οἰκονομία, λόγω τῶν ἐξευτελιστικῶν τιμῶν τῶν κινεζικῶν προϊόντων. Πρέπει, κατὰ συνέπεια, ἡ Κίνα νά πιεστεῖ στὴν κατεύθυνση τῆς διεύρυνσης τῆς πολιτικῆς καί κοινωνικῆς δημοκρατίας. Βέβαια, κάποιες «μὴ κυβερνητικὲς» ὀργανώσεις πού «εὐαίσθητοποιοῦνται» στὴν κατεύθυνση αὐτὴν, καλὸ θὰ ἔκαναν νά εὐαίσθητοποιηθοῦν πρὸς ὅλα τὰ κατευθύνσεις καί ὄχι μονόπλευρα.

•••

**ΘΛΙΒΕΡΕΣ ΕΠΕΤΕΙΟΙ.** Ὁ Μάρτιος, πού μόλις μὰς πέρασε, συνδέεται μέ τὴν εἰσβολὴ στὸ Ἰράκ (2003) καί τοὺς νατοϊκοὺς βομβαρδισμοὺς τῆς Γιουγκοσλαβίας (1999), ἐπεμβάσεις πού ἔγιναν χωρίς τὴν κάλυψη τοῦ ΟΗΕ καί μέ προφάσεις, πού ἤδη ἔχουν ἀποδειχθεῖ κατασκευασμένες καί ψευδεῖς. Χημικὰ ὄπλα δέν βρέθηκαν στὸ Ἰράκ, ἐνῶ πολλές ἀπὸ τίς «καταγγελίες» γιά «σφαγές» Ἀλβανῶν τοῦ Κοσόβου, πού εἶχαν διαμορφώσει τὴ διεθνή κοινὴ γνώμη, ἀποδείχθηκαν ψευδεῖς.

## «Ὁ Δρόμος τῆς Στέψης 10 τραγούδια γιά τὸ Θεὸ καί τὸν ἄνθρωπο»

Ἐνα CD μέ στίχους καί μουσικὴ τοῦ ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ. Ἐρμηνεύει καί ἀπαγγέλει ὁ Δημήτρης Δημητράκας.

Ἐνα πολὺ καλὸ δῶρο γιά ἐσᾶς καί τοὺς φί-

λους σας. Ἰδιαίτερα γιά παιδιὰ.

Ἀποστέλλεται ταχυδρομικῶς μέ ἀντικαταβολή. Τιμὴ: 12 εὐρώ.

Παραγγελίες: 6972854477 ἢ 210-3811302.



# ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΣΧΟΛΙΑ

ΗΜΕΡΙΔΑ ΣΤΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

## Ο φιλόστοργος ιερομόναχος Βησσαρίων

Μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 22 Μαρτίου ημερίδα αφιερωμένη στη μνήμη του γέροντος Βησσαρίωνος, με θέμα: «Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ γέροντος Βησσαρίωνος τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἀγάθωνος», ἡ ὁποία χαρακτηρίστηκε ἀπὸ ἀθρόα προσέλευση κλήρου καὶ λαοῦ στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Λαμίας.

Τὴν ἑναρξὴ τῆς Ἡμερίδας κήρυξε ὁ μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε μῆνυμα τοῦ ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Ἱερώνυμου Β', στὸ ὁποῖο ὁ Μακαριώτατος ἐξέφραζε «ἐκ μέσης καρδίας τὴν τιμὴν καὶ τὸ σεβασμὸν πρὸς τὸν ἀοιδίμο ἱερομόναχο Βησσαρίωνα τῆς σεβασμίας καὶ ἱστορικῆς ἱερᾶς μονῆς Ἀγάθωνος» καὶ τὴν εὐχή: «ἢ ἀναφορὰ πρὸς γέροντα καὶ ὁ ἱερός στοχασμός νὰ ἀποβεῖ πρὸς ὄφελος ὅλων». Ὁ Σεβασμιώτατος κ. Νικόλαος τόνισε ὅτι μετὰ ἀπὸ δύο χρόνια σιωπῆς ἦρθε ἡ ὥρα ἡ Μητρόπολις Φθιώτιδος νὰ μιλήσει, διότι, ἂν δὲν μιλήσει καὶ τώρα, «οἱ λίθοι κεκράξονται». Στὴ συνέχεια, διάβασε ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ἐκθεσὴ τοῦ πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού εἶχε συντάξει δύο χρόνια νωρίτερα, προκειμένου νὰ ἐνημερώσει τὴν Ἱεραρχία γιὰ τὸ γεγονός πού συγκλόνιζε τὸν κόσμο ἐντὸς ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία εἶχε ἀποτέλεσμα νὰ λάβει τὸν ἐπαινο τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ σοβαρὴ καὶ νηφάλια ἀντιμετώπιση τοῦ ὅλου θέματος.

Στὴ συνέχεια, εἰς τὸν γέροντα Βησσαρίωνα μίλησε ὁ ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνὸς Ζαχαράκης, Καθηγούμενος τῆς μονῆς Ἀγάθωνος, με θέμα: «Πῶς ἐζήσα τὸν γέροντα Βησσαρίωνα».

Μεταξύ ἄλλων, ὁ εισηγητῆς ἀνέφερε ὡς κατάθεση ψυχῆς πολλὰ περιστατικά ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ γέροντα καὶ μίλησε γιὰ τὸν «παππούλη», ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν οἱ τότε μαθητῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Λαμίας.

Ἡ δευτέρη εἰσήγηση ἐγένετο ἀπὸ τὸν μητροπολίτη

κήρυκα τῆς Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος μίλησε γιὰ τὸν «δικό μας ἄνθρωπο», τὸν γέροντα Βησσαρίωνα, καὶ τὸ πολυπλευρὸ ἔργο του κοντὰ στὸν πάσχοντα συνάνθρωπο τοῦ Νοσοκομείου. Εἶπε μάλιστα ὅτι, σύμφωνα με κάποιους ὑπολογισμούς, ὁ γέροντας Βησσαρίων ἐξομολόγησε πάνω

ναχὸ Μωυσῆ, ὁ ὁποῖος, μετὰ τὸν γνωστὸ του γλαφυρὸ λόγο, ἔδειξε πῶς ὁ γέροντας Βησσαρίων, μετὰ τὴν ἀπλότητα τοῦ βίου του καὶ τὴν ἀγαθότητα τῆς προσωπικότητάς του, ἐφθάσε σὲ ὕψη ἀρετῆς καὶ δέχθηκε τὴ χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς εισηγητῆς εἶχαν προσωπικὴ ἐμπειρία ἀπὸ τὸν γέροντα Βησσαρίωνα καὶ αὐτὸ ἔκανε τὶς εἰσηγήσεις τους νὰ ἔχουν βιωματικὸ χαρακτήρα, με πληροφορίες ἀγνωστες σχετικὰ μετὰ τὴ ζωὴ τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Βησσαρίωνος.

Τίμησαν μετὰ τὴν παρουσία τους τὴν Ἡμερίδα οἱ μητροπολίτες Καρπενησιῶ κ. Νικόλαος, Χαλκιδῶ κ. Χρυσόστομος, ὁ διευθυντῆς τοῦ πολιτικοῦ γραφείου τοῦ Πρωθυπουργοῦ Κων. Σταϊκούρας, ὁ βουλευτῆς Χρῆστος Σταϊκούρας, ὁ νομάρχης Φθιώτιδος Ἀθανάσιος Χειμάρης, ὁ πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Λαμίας Γ. Νερολῆς, ὁ ἀντιδήμαρχος Βασ. Κουτκιᾶς, ὁ ὁποῖος ἐκπροσώπησε τὸν δήμαρχο Λαμίας, πολλοὶ δήμαρχοι πόλεων τῆς Φθιώτιδος, ὅπως Ἁγίου Κωνσταντίνου, Λιανοκλαδίου, Πελασγίας καὶ Τυμφρηστοῦ, πολλοὶ δημοτικοὶ σύμβουλοι, ὁ νέος διοικητῆς τῆς Ἀστυνομίας Λαμίας κ. Ραχωβίτσας κ.ἄ.



Δράμας κ. Παῦλο, με θέμα: «Ὁ γέροντας Βησσαρίων ὡς πρότυπο Μοναχοῦ». Ὁ Σεβασμιώτατος ἐξήρη τὴν προσωπικότητα τοῦ γέροντα, τονίζοντας ὅτι «ἐζήσα ἐν Χριστῷ, με ταπεινώση καὶ τελείᾳ ἀκτημοσύνη».

Ἡ τρίτη εἰσήγηση εἶχε θέμα: «Ὁ γέροντας Βησσαρίων ὡς πνευματικὸς» καὶ ἀναπτύχθηκε ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα. Ὁ Σεβασμιώτατος τόνισε ὅτι ὁ γέροντας δὲν μιλοῦσε ποτὲ ἐπιτηδεύμενα, ἦταν γνήσιος καὶ καθαρὸς, μετὰ τὴ σφραγίδα τῆς καθαρῆς ἀγάπης, καὶ τόνισε ὅτι ὁ π. Βησσαρίων εἶχε τὴν ἰκανότητα νὰ διεισδύει διακριτικὰ στὴν ψυχὴ τοῦ ἐξομολογουμένου, καὶ ἀντιλαμβάνονταν τὴν πνευματικὴ πατρότητα ὡς διακονία καὶ ὄχι ὡς ἐξουσία, ἐπιβολὴ καὶ ἐξάρτηση.

Μετὰ τὸ τέλος καὶ τῆς τρίτης εἰσηγήσεως ἐψάλε ἐπικάϊρους ὕμνους ἡ χορωδία τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Μητροπόλεως Φθιώτιδος «Γερμανὸς ὁ Μελωδός», ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ καθηγητῆ καὶ Πρωτοψάλτη κ. Χαραλάμπους Ριμπά.

Ἡ τέταρτη εἰσήγηση εἶχε θέμα: «Ἡ ποιμαντικὴ προσφορά τοῦ π. Βησσαρίωνος στὸν ἄρρωστο ἀδελφόν μας», ἀπὸ τὸν ἀρχιμανδρίτη Σεραφεῖμ Ζαφειρίη, ἱερο-

ἀπὸ 9.000 ἀνθρώπους.

Στὴ συνέχεια, ἡ φιλόλογος κ. Νίκη Καχρिमάνη-Ντζιδοῦ μίλησε με θέμα: «Ἡ κοινωνικὴ προσφορά τοῦ γέροντος Βησσαρίωνος». Ἡ κ. Ντζιδοῦ, με ἀφορμὴ τὴν κοινωνικὴ προσφορά τοῦ γέροντος τόνισε, μετὰξύ ἄλλων, ὅτι ὁ γέροντας ἦταν ἕνας ἄγγελος καλωσύνης καὶ ἀνθρωπιᾶς καὶ φρόντιζε νὰ ἀποφυλακίζει φυλακισμένους, νὰ προκοδοτῆσει ἀπορες κοπέλες, νὰ πληρῶσει τὰ διδασκὰ φτωχῶν σπουδαστῶν, νὰ βοηθῆσει πολὺ κόσμο νὰ ἀποκατασταθεῖ ἐπαγγελματικά. Ἡ κ. Ντζιδοῦ ἐκλείσει τὴν ὁμιλία τῆς, διατυπώνοντας τὴ βεβαιότητα ὅτι τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν ἀρμόζει κάθε τιμὴ καὶ δόξα.

Τὴν ἕκτη εἰσήγηση παρουσίασε ὁ μητροπολίτης Ἐδέσσης, κ. Ἰωήλ, με θέμα: «Ἡ τιμὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία», ὅπου ἀναφέρθηκε μετὰ τὸν πνευματικὸ του λόγο στὶς ὀρθόδοξες διαστάσεις καὶ τὶς ἀγιογραφικὲς προϋποθέσεις, οἱ ὁποῖες ὀδηγοῦν στὴν τιμὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων ἁγιασμένων προσωπικοτήτων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ ἕβδομη εἰσήγηση εἶχε θέμα: «Ἡ πνευματικὴ προσφορά τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός Βησσαρίωνος Κορκολιάκου» καὶ ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἀγιορείτη μο-

## Ουσιαστικὸ ὑπόδειγμα παιδείας

Πνευματικὴ σὺνάξη, με καλεσμένους τοὺς ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς τῆς περιοχῆς καὶ μαθητῆς καὶ μαθήτριες ὀργάνωσε ἡ Μητρόπολις Γλυφάδας τῆς Β' Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν.

Θέμα τῆς πνευματικῆς συνάξεως ἦταν «ἡ ἀναζήτησις τοῦ δομικοῦ ὕλικου πού συγκροτεῖ ἕνα οὐσιαστικὸ ὑπόδειγμα Παιδείας».

Στὴν ἐκδήλωση συμμετείχαν πολλὲς δεκάδες ἐκπαιδευτικῶν τῆς Πρωτοβάθμιας καὶ Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης, οἱ ὁποῖοι καὶ παρῆλθον μετὰ ἰδιαίτερη προσοχὴ τὶς δεκαπέντε ὀλιγόλεπτες εισηγήσεις μαθητῶν καὶ μαθητριῶν Λυκείων τῆς περιοχῆς, οἱ ὁποῖοι μετὰ πολὺ εὐλικρίνεια καὶ αὐθορμητισμὸ ἐξέφρασαν τὶς ἀπόψεις τους πάνω στὸ μεγάλο πράγματι θέμα.

Στὴ συνέχεια, πῆρε τὸ λόγο ὁ ἐπισκέπτης Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. Ἀλέξανδρος Καριώτογλου, ὁ ὁποῖος ἐπιβεβαί-

ωσε ἐν πολλοῖς τὰ λεγόμενα τῶν μαθητῶν, διευκρινίζοντας τὴ συνέχιση τῶν ἐργασιῶν του μετὰ τὶς τοποθετήσεις του.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν εισηγήσεων καὶ μετὰ συντονιστὴν τὸν π. Κωνσταντῖνο Στρατηγόπουλο, διεξήχθη γόνιμος διάλογος μετὰξύ τῶν παρευρισκομένων, ἀφοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία σὲ ὅσους ἤθελαν νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀπόψή τους γιὰ τὸ ἐν λόγω θέμα καὶ ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς συμμετέχοντες ἐξήγαγε τὰ πολὺτιμα γι' αὐτὸν συμπεράσματα.

Ἡ ἐν λόγω ἐκδήλωση ἄρχισε με δέση καὶ εἰσήγηση καὶ ἐκλείσει με εὐχαριστίες ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Γλυφάδας κ. Παῦλο πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς, ἐχηθείς τὴν περαιτέρω συνεργασία τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἐκπαιδευτικῆς Κοινότητος, τονίζοντας τὴν ὠφέλεια ἀπὸ αὐτὴν τὴ συνάντησι.

## Συλλαλητήριον στὴν Ουρανούπολη

Τὴν υποστήριξη καὶ τὴ συμμετοχὴ τῆς δήλωσε ἡ «Ἐπιτροπὴ Ἐνεργῶν Πολιτῶν Βορείου Χαλκιδικῆς» στὸ παν-χαλκιδικτικὸ συλλαλητήριον διαμαρτυρίας, πού πραγματοποιήθηκε ἡ «Διαδημοτικὴ Κίνηση Πολιτῶν» στὴν Ουρανούπολη, στὶς 29 Μαρτίου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Χαλκιδικῆς διαμαρτύρονται γιὰ διεκδικήσεις δασικῶν καὶ δημοσίων ἐκτάσεων καὶ ἰδιωτικῶν ἰδιοκτησιῶν, ἐντὸς ἐντὸς σχεδίου πόλεως, ἀπὸ Μονές τοῦ Ἄθως.

Διαμαρτύρονται ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν, με υποκριτικὴ δὴθεν ἐναισθησία γιὰ τὸ περιβάλλον, ἐπιχειροῦμενη τὴν πλήρη ἀπαγόρευση τῆς δραστηριότητος τῶν αλιέων τῆς Χαλκιδικῆς στὴ θάλασσα πού περικλείει τὴν χερσόνησο τοῦ Ἄθως.

Οἱ κάτοικοι τῆς Χαλκιδικῆς, με τὴν ἀρωγὴ φορέων, συλλόγων καὶ τὴν υποστήριξη τῶν Δήμων, αξιώνουν με πολιτικὴ παρέμβαση τὴν ἀκύρωση κάθε γενομένης ἐφ' ὅσον καὶ σήμερα συμβολαιογραφικῆς πράξεως ἢ παραχώρησης, πού ἀφορᾷ καθένα ἀπὸ τὰ 90.000 στρέμμα-

τα γῆς.

Επίσης, δηλώνουν πῶς τοὺς φυσικοὺς πόρους, πού γιὰ αἰῶνες οἱ κάτοικοι τῆς Χαλκιδικῆς ἐκμεταλλεύονταν με σεβασμὸ καὶ μέτρο, δὲν μποροῦν νὰ τους στερήσει καμμία ἐφημέρη «συνεργασία» Πολιτείας Ἁγίου Ὄρους. Αὐτὸ θὰ σημάνει τὴν οικονομικὴ ἐξαθλίωση τῶν παράκτιων αλιέων καὶ τὸν βέβαιο ἀφανισμὸ τους.

Εἶναι γεγονός ὅτι οἱ ἱερῆς Μονές διαθέτουν ἰδιοκτησιακοὺς τίτλους πολλῶν ἐτῶν ἢ καὶ αἰῶνων καὶ εἶναι δύσκολο νὰ ἀποποιηθῶν αὐτῶν. Ὅμως εμεῖς ἐκτιμοῦμε ὅτι ἡ Ἱερά Ἐπιστοασία, σε συνεννόησιν με τὶς ἀμέσως ἐμπλεκόμενες Ἱ. Μονές, θὰ πρέπει νὰ ἐλθεῖ σε ἐπικοινωνία καὶ διάλογο με τοὺς ἐνδιαφερόμενους κοινωνικοὺς φορεῖς, ὡστε νὰ ἐξευρεθεῖ λύση ἀμοιβαίως ἀποδεκτῆ. Μια λύση πού νὰ σεβαστεῖ τὴν παράδοση καὶ τὸ περιβάλλον, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπηρετεῖ τὶς πιεστικὲς βιωτικὲς ἀνάγκες τῶν βιοπαλαίστων κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ ὄχι φυσικὰ τῶν μεγαλοξενωδῶν καὶ τῶν ομοίων τους.

## Ἡμερίδα γιὰ τὴ Βυζαντινὴ Τέχνη

Ἐκθεση Ἀγιογραφίας καὶ συναυλία Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὀργανώνει ἡ Μ.Κ.Ο. «Δήμητρα» καὶ ὁ Δήμος Παλαιού Φαλήρου στὶς 16 Ἀπριλίου. Παράλληλα θὰ διεξαχθεῖ Ἡμερίδα, με ομιλητῆς τὸ Γιάννη Ναυπλιώτη, πρόεδρο τοῦ «Θεόφιλου», ὁ ὁποῖος θὰ μιλήσει με θέμα «Παιδιά-ἅγιοι-Μάρτυρες», τὸν Κωνσταντῖνο Βαφειάδη, βυζαντινολόγο, λέκτορα Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με θέμα: «Ἡ ἐξελικτικὴ πορεία τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης», ἐνῶ ὁ μουσικοδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος Ἀγγε-

λίδης θὰ μιλήσει γιὰ τὴν «παράδοση τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης». Ὁ κ. Ἀγγελίδης θὰ διευθύνει, τέλος, τὸν χορὸ «Τρόπος» σε ἐκκλησιαστικὸς ὕμνους.

Ἡ ἐκθεση καὶ ἡ ἐκδήλωση θὰ γίνονται στὴν Αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων τοῦ Δήμου Παλαιού Φαλήρου, Τερψιχόρης 51 καὶ Ἀρτέμιον Κωνσταντῖνο Βαφειάδη, βυζαντινολόγο, λέκτορα Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με θέμα: «Ἡ ἐξελικτικὴ πορεία τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης», ἐνῶ ὁ μουσικοδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος Ἀγγε-

### Ἐκοιμήθη ὁ μητροπολίτης Παροναξίας Ἀμβρόσιος

Ἐκοιμήθη ἀνήμερα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὁ μητροπολίτης Παροναξίας Ἀμβρόσιος, σὲ ἡλικία 86 ἐτῶν. Παριανὸς στὴν καταγωγή, ὁ μακαριστός, ζήτησε νὰ ταφεῖ στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Γηροκομεῖο Πάρου. Εἶχε μετατεθεῖ στὴ Μητρόπολι Παροναξίας τὸ 1991 ἀπὸ τὴ Μητρόπολι Κιλκισίου. Συλλαλητήριον τηλεγράφημα ἀπέστειλε ὁ πρόεδρος τῆς Χ.Δ. Μανώλης Μηλιαράκης.

### Περαστικά, Μακαριώτατε!

«Περαστικά» εὐχήθηκε στὸν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Ἱερώνυμο ὁ πρόεδρος τῆς Χ.Δ. Μ. Μηλιαράκης, με ἐπιστολὴ του.

Ὁ Μακαριώτατος ὑπεβλήθη τὴν 24η Μαρτίου, στὴ «Βιοκλινικὴ Ἀθηνῶν», σὲ ἐπιτυχὴ «ὀρθοπεδικὴ ἐπέμβαση ἀνοικτῆς ἀνάταξης καὶ ἐσωτερικῆς ὀστεοσύνθεσης τοῦ κατάγματος τῆς δεξιᾶς ποδοκνημικῆς με συμπτωματολογικὸ κοχλία στὸν ἔσω σφυρό. Ἡ ἐπέμβαση, πού διήρκεσε πενήντα λεπτά, διενεργήθηκε ὑπὸ συνδυασμένη (ραχιαία - ἐπισκληρίδιο) ἀναίσθησία».

Λόγω τῆς ἀσθένειας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἡ προγραμματισμένη ἐπίσκεψή του στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως τὴν Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνητέως (30 Μαρτίου) μεταβλήθηκε. Ἐξάλλου, λόγω τοῦ κατάγματος, ὁ Μακαριώτατος δὲν χοροστάτησε, ὡς εἰθισία, στὴ Δοξολογία τῆς 25ης Μαρτίου στὴ Μητρόπολι Ἀθηνῶν.



## Άτυχής ή ανακοίνωση της Ιεράς Συνόδου για το «Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης»

Δυσάρεστη έκπληξη προκάλεσε ο τρόπος με τον οποίο διατύπωσε τη θέση της Εκκλησίας η Ιερά Σύνοδος για την πρόθεση της Κυβέρνησης να προωθήσει προς ψήφιση στη Βουλή νομοσχέδιο για τη θεσμοθέτηση και στην Ελλάδα του Συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης, ενός θεσμού που υπάρχει σε πολλές χώρες της Ευρώπης.

Το σχετικό δελτίο Τύπου της Ιεράς Συνόδου της 17.3.08, αναφέρεται με σαφήνεια στη θέση της Εκκλησίας σε ό,τι αφορά το Μυστήριο του Γάμου και τονίζει: «Η Εκκλησία της Ελλάδος, δια της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, διακηρύσσει τον απόλυτο σεβασμό και την παραδεδομένη τιμή προς το υπό της Εκκλησίας τελούμενο ιερό μυστήριο του Γάμου, του οποίου σκοπός είναι η αμοιβαία πνευματική συμπλήρωση των συζύγων για την εν Χριστώ Ιησού σωτηρία και καρπός αυτού τα τέκνα».

Η παράγραφος όμως αυτή, καταλήγει με την ακόλουθη απρόσμενη πρόταση: «Η Εκκλησία δηλαδή δέχεται και ευλογεί την παραδεδομένη τέλεση του Γάμου κατά το Ορθόδοξο Τυπικό, ενώ θεωρεί πορνεία κάθε άλλη «συζυγική» σχέση εκτός αυτού».

Η γενική και με απόλυτο τρόπο διατύπωση ότι είναι πορνεία κάθε άλλη «συζυγική» σχέση εκτός του γάμου, προκάλεσε σοκ όχι μόνο στο πλατύ κοινό, αλλά και στα πιστά μέλη της Εκκλησίας, διότι δίνει την εντύπωση ότι η Εκκλησία δεν λαμβάνει υπ' όψιν τη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα στη χώρα μας. Η διατύπωση αυτή, επιπλέον, δεν συνάδει με την προσπάθεια που με πολλούς άλλους τρόπους καταβάλλει η Εκκλησία, ώστε να έρθει κοντά στο συνάνθρωπο, να τον βοηθήσει στα πολυποικίλα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη δύσκολη εποχή που ζούμε.

Στην Ελλάδα, μέχρι τις αρχές τις δεκαετίας του '80 δεν υπήρχε ο θεσμός του πολιτικού γάμου. Με τη νομοθετική καθιέρωσή του το 1982, ο θεσμός αυτός διευκόλυνε τη νομομοίηση συζυγικών σχέσεων, τις οποίες για διάφορους λόγους δεν μπορούσε να ευλογήσει η Εκκλησία, ενώ θεωρείται έκτοτε ισόκυρος με το θρησκευτικό. Με τον πολιτικό γάμο νομομοιούνται οι συζυγικές σχέσεις ανάμεσα σε χριστιανούς και αλλοθρήσκους, καθώς και ανάμεσα σε ορθόδοξους και προτεστάντες. Φυσικά υπάρχουν και πολλά ζευγάρια, στα οποία και οι δύο σύζυγοι είναι ορθόδοξοι και παρ' όλα αυτά, για διάφορους λόγους, τελούν πολιτικό γάμο. Σε πολλές όμως από τις περιπτώσεις αυτές, οι σύζυγοι, μετά τον πολιτικό γάμο, αποφασίζουν και τελούν και θρησκευτικό.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (ΕΣΥΕ), από τους 65.568 γάμους που τελέστηκαν το 1991, οι 5.858 ή το 9% ήταν πολιτικοί. Το 2005, από τους 61.043 γάμους οι 17.442, ή το 29%, ήταν πολιτικοί (δεν είναι όμως γνωστό σε πόσους από αυτούς και οι δύο σύζυγοι είναι ορθόδοξοι, καθώς και σε πόσους από τους τελευταίους ακολουθεί θρησκευτικός γάμος). Συνολικά τη δεκαετία 1991-2005 τελέστηκαν 134.000 πολιτικοί γάμοι. Είναι δυνατόν ο συζυγικές σχέσεις τίσων χιλιάδων ζευγαριών να χαρακτηρίζονται «πορνεία»;

Εκτός όμως από τους πολιτικούς γάμους, υπάρχουν σήμερα στη χώρα μας πολλές δεκάδες χιλιάδες άγαμων νέων (ή και μεγαλύτερων σε ηλικία), οι οποίοι, επειδή είτε δεν μπορούν, είτε δεν θέλουν να συνάψουν (θρησκευτικό ή πολιτικό) γάμο, συμβιώνουν. Σε πολλές περιπτώσεις η συμβίωση διαρκεί πολλά χρόνια και είναι αρμονική. Με τον τρόπο αυτόν οι νέοι, μπορεί μεν να μην αναλαμβάνουν τις ευθύνες που συνεπάγεται ο γάμος, είναι όμως γεγονός ότι αποφεύγουν τις περιστασιακές εναλλασσόμενες σχέσεις, οι οποίες ενέχουν πολλούς κινδύνους. Είναι δυνα-



τόν οι σχέσεις αυτές να χαρακτηρίζονται «πορνεία», όταν μάλιστα είναι γνωστό ότι μετά από κάποιο διάστημα πολλά ζευγάρια που συμβιώνουν τελούν θρησκευτικό γάμο;

Υπάρχουν συμβιώσεις στις οποίες έρχονται παιδιά, τα οποία χαρακτηρίζονται από την ΕΣΥΕ ως «γεννήσεις εκτός γάμου». Ο αριθμός των γεννήσεων αυτών αυξάνεται συνεχώς και από 2.447 το 1991 έφτασαν τις 5.485 το 2005. Αν ο άνδρας εγκαταλείψει τη γυναίκα με την οποία απέκτησε παιδί, τόσο εκείνη, όσο και το παιδί, δεν έχουν καμμία νομική προστασία. Σε τέτοιες (ή και άλλες) περιπτώσεις το Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης θα παρέχει κάποιου είδους νομική προστασία (που αναμένεται να προσδιοριστεί με το νομοσχέδιο που θα κατατεθεί στη Βουλή) τόσο στη γυναίκα, όσο και στο παιδί.

Γενικότερα στην Ελλάδα σήμερα, το ποσοστό εκείνων οι οποίοι, αν και βαπτισμένοι ορθόδοξοι χριστιανοί, δεν είναι κοντά στην Εκκλησία, είναι σημαντικό. Ελάχιστοι βέβαια από αυτούς, δηλώνουν άθεοι ή αγνωστικιστές. Δεν είναι όμως επιτρεπτό, όταν οι σύμπολιτες μας αυτοί προτιμήσουν να κάνουν πολιτικό γάμο ή να συνάψουν ένα Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, να χαρακτηρίζονται ως «πόρνοι». Ένας τέτοιος βαρύς χαρακτηρισμός δίκαια θεωρείται από τους θιγόμενους ως ύβρις.

Συνοπτικά, νομίζω ότι είναι αναγκαίο, η Ιερά Σύνοδος να αναθεωρήσει την ανωτέρω ανακοίνωσή της και να απαλείψει το χαρακτηρισμό όλων των εκτός θρησκευτικού γάμου σχέσεων ως «πορνεία». Τόσο εκείνους που συνάπτουν πολιτικό γάμο ή Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, όσο και εκείνους που συμβιώνουν, η Εκκλησία, μέσα στο πνεύμα οικονομίας που τη διακρίνει, πρέπει να τους πλησιάσει με αγάπη και κατανόηση, ελπίζοντας (στην περίπτωση που είναι ορθόδοξοι) ότι και εκείνοι, με τη σειρά τους, θα την πλησιάσουν.

Η Κυβέρνηση ορθά απέκλεισε το Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης να αφορά και τους ομοφυλόφιλους, δεδομένου ότι με αυτό θα ρυθμιζόταν και θέματα που έχουν σχέση με τα παιδιά που αποκτώνται στη διάρκεια της. Για τον ίδιο λόγο δεν επιτρέπονται πολιτικοί γάμοι ομοφυλόφιλων (και είναι απαράδεκτη η πρόθεση ορισμένων δημάρχων να παρανομήσουν και να τελέσουν τέτοιους «γάμους», ευτελίζοντας με τον τρόπο αυτόν το θεσμό του γάμου).

Για το υπαρκτό πρόβλημα των ομοφυλόφιλων, που οι επιλογές τους πρέπει να είναι σεβαστές από όλους, θα πρέπει να θεσμοθετηθεί μια ειδική σύμβαση, που θα ρυθμίζει τις περιουσιακές τους σχέσεις κ.ά., και η οποία δεν θα επιτρέπει την υιοθεσία παιδιών.

(\*) Ο Μανώλης Γ. Δρεττάκης είναι πρώην Αντιπρόεδρος της Βουλής, Υπουργός και Καθηγητής της ΑΣΟΕΕ.

## Ο Θεολόγος-καθηγητής

Φαίνεται να είναι απλή η λύση του ζητήματος του μαθήματος των Θρησκευτικών για μια σεβαστή πλέον μερίδα «δημοσιογραφούντων» σε χώρους, μέσα και έντυπα, που ασκούν σημαντική επιρροή στην κοινή γνώμη: άμεσος και απόλυτος χωρισμός Εκκλησίας και Κράτους, αρχή που για πάρα πολλές από αυτές τις δηλώσεις, έχει ως συνέπεια την έξωση ή την περαιτέρω υποβάθμιση (ως «Ηθική», ή ως επιλεγόμενο μάθημα) του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Εκπαίδευση, αφού μετά το χωρισμό δεν θα είναι δυνατό η Πολιτεία να θέσει ως σκοπό της Δημόσιας Εκπαίδευσης και τη χριστιανική διαπαιδαγώγηση, πράγμα που ισχύει, τύποις τουλάχιστον, ακόμα και σήμερα.

Ό,τι και να πιστεύει κανείς για τα παραπάνω, η πραγματικότητα είναι ότι η ελληνική κοινωνία βάζει πλέον ως ζήτημα προς διευθέτηση στο άμεσο μέλλον τις σχέσεις Εκκλησίας και Κράτους και, όπως και να γίνει, ο χώρος δράσης του επιστήμονα και παιδαγωγού θεολόγου στην Εκπαίδευση κάθε βαθμίδας και στην κοινωνία θα επηρεαστεί από μια τέτοια εξέλιξη.

Αυτό το τελευταίο βέβαια, θα έρθει να προστεθεί ως «κερασάκι στην τούρτα» σε μια δύσκολη κατάσταση που βιώνει ο θεολόγος. Δρα ανάμεσα σε εκατέρωθεν διαμορφωμένα στερεότυπα, που τον αλέθουν σαν «μυλόπετρες».

### Απαξίωση των θεολόγων

Από τη μία είναι η, όλο και πιο φωναχτή τελευταία, δυσκολία του κοινωνικού συνόλου να τον δεχτεί ως επιστήμονα. Όσοι

από τους αποφοίτους των Θεολογικών Σχολών προσπάθησαν να ανοιχτούν σε διεπιστημονικά πεδία, συνήθως συνάντησαν την καχυποψία των περισσοτέρων μελών της επιστημονικής κοινότητας για το περιεχόμενο των σπουδών τους. Και αυτό, γιατί υπάρχει ένα ευρύτερο δεδομένο στερεότυπο: «Τώρα ήρθε και ο θεολόγος, για να μας κάνει κατήχηση», λένε συχνά αρκετοί επιστήμονες, όμως η πολιτιστικές επιστήμες (και η «κατήχηση», όχι άδικα, στην αντίληψη πολλών ταυτίζεται με την προανάδο). Το στερεότυπο αυτό δεν είναι άσχετο με τη στάση των περισσότερων θεολόγων στο πρόσωπο παρελθόν. Μια στάση που και σήμερα συναντάται, παρ' ότι είναι πλέον μειοψηφική.

Του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΤΑΘΑΚΙΟΥ  
Θεολόγου καθηγητή

Από την άλλη βέβαια, η θεσμική Εκκλησία, όχι λίγες φορές, βλέπει με καχυποψία αυτόν το «θεολόγο του κομπιούτερ» ως ένα θεολόγο που βγήκε ακριβώς με τον ίδιο τρόπο που βγαίνουν και οι άλλοι κοινωνία θα επηρεαστεί από μια τέτοια εξέλιξη.

### Χωρος έρευνας και παιδείας

Ο άνθρωπος αυτός μοιάζει σαν ένα παιδί που διαλύθηκε η οικογένειά του και κανένας από τους δύο γονείς δεν θέλει να το πάρει.

Απέναντι σε αυτήν την

κατάσταση κάθε ένας και κάθε μία που έτυχε να σπουδάσουν Θεολογία και αναγνωρίζουν κάποιο ρόλο για τον εαυτό τους είναι αδύνατο να καθεύδουν. Είναι ανάγκη, επιτέλους, να διακηρυχθεί συλλογικά από τους κάθε βαθμίδας πτυχιούχους θεολόγους η ταυτότητά τους, ως ένας καθαρός χώρος έρευνας, επιστήμης, παιδείας γενικότερα «από την κοινωνία για την κοινωνία» και η πλήρης χειραφέτηση της θεολογικής επιστήμης από την εξουσία των εκκλησιαστικών θεσμών. Αυτή η θέση, βέβαια, δεν εμποδίζει όποιον θεολόγο θέλει να έχει πνευματική και αδελφική σχέση με το εκκλησιαστικό σώμα. Άλλο τέτοιας ποιότητας σχέση και άλλο η εξουσία.

Σε σχέση με το τελευταίο αξίζει να αναφέρω ότι αρκετοί αξιολογώτατοι συνάδελφοι, ανάμεσά τους

και ο π. Φιλόθεος Φάρος σε άρθρο του στη «Σύναξη», τοποθετούνται κριτικά απέναντι στην ανάγκη

των θεολόγων να κατοχυρώσουν προς όλες τις πλευρές την επιστημοσύνη τους. Είναι απόλυτα δίκαιη αυτή η κριτική για όσους θέλουν να κατοχυρώσουν μια δήθεν «καθαρή επιστήμη», μια αντικειμενική επιστήμη «από καθέδρα». Ασφαλώς, το αν κάποιος είναι Ορθόδοξος Χριστιανός ή όχι μπορεί να τον επηρεάσει και να έχει μια ιδιαίτερη ματιά. Όπως μπορεί να επηρεάσει το αν είναι αριστερός ή δεξιός, το αν είναι διεθνιστής ή εθνικιστής και τόσα άλλα. Υπάρχουν άλλωστε μαρξιστές και φιλελεύθεροι ιστορικοί και κοινωνιολόγοι, χωρίς κανένας ποτέ να αμφισβητήσει την επιστημοσύνη τους. Άλλο όμως είναι αυτό και άλλο να θέλουμε να κατοχυρώσουμε ένα πεδίο πολιτισμικής πραγματικότητας, που ενδιαφέρει ευρύτερα την κοινωνία στην ομολο-



# Ξ ανάμεσα σε «μυλόπετρες» προκαταλήψεων



για και όχι σε κάποιες μίνιμουμ μεθοδολογικές αρχές, που μπορεί να γίνουν σεβαστές από όλους. Τελικά, μια τέτοια κατάσταση διαφυλάσσει ακόμη και την ίδια την Εκκλησία, γιατί δεν υπάρχει ο κίνδυνος οι ερμηνείες των δικών μας μετριοτήτων να τοποθετούνται στη θέση του Λόγου του Θεού. Αυτός, μόνο εν Συνόδω διατυπώνει για κρίσιμα για τη «σωτηρία του σύμπαντος κόσμου» ερωτήματα και με τέτοια γλώσσα, έτσι ώστε η Αλήθεια να μην ταυτίζεται με τη διατύπωσή της.

## Η παραφιλολογία για το «θύραθεν»

Θέλω να πιστεύω ότι η παρέμβασή μου αυτή θα διευκολύνει έναν διάλογο, για να ξεπεραστούν κάποιες από τις αναστολές. Απευθύνομαι λοιπόν, κυρίως στους ανθρώπους που έχουν την ιδιότητα του μέλους της Εκκλησίας και εξηγούμαι:

Όποιος τα προτείνει αυτά δεν είναι «σώνει και καλά» άθεος και δεν διακατέχεται από αντικλησιαστικό πνεύμα, αλλά φροντίζει για την κατοχύρωση του χώρου του στο πλαίσιο της κοινωνίας, της δημόσιας παιδείας και των ακαδημαϊκών σπουδών.

Όλοι ξέρουμε ότι το εκκλησιαστικό σώμα δεν φοβήθηκε την καινοτομία και τους νεωτερισμούς, αλλά αντίθετα πολλές φορές τα αποδέχτηκε, ερμηνεύοντάς τα δυναμικά «υπό το φως της Ανάστασης του Χριστού». Όσοι θεολόγοι θέλουν να διατηρήσουν τη σχέση τους με το εκκλησιαστικό σώμα θα βοηθη-

θούν με ένα τέτοιο ξεκαθάρισμα. Θα κάνει τη σχέση τους με την Εκκλησία πιο υγιή, σύμφωνα με τις πραγματικές προϋποθέσεις της ιδιότητάς τους.

Επειδή έχω περάσει από ελλαδική Θεολογική Σχολή, φαντάζομαι την υποτιμητική αντίδραση ορισμένων κύκλων στο άκουσμα και μόνο αυτών των εισαγωγικών αράδων. Αυτά είναι «θύραθεν» θα πουν. Είναι αλήθεια ακόμη και σήμερα, ότι πολλοί και ορισμένες φορές διακεκριμένοι θεολόγοι φοβούνται μη χαρακτηριστούν «θύραθεν» ή «κοσμικοί» από ορισμένους κύκλους, που δυστυχώς επηρεάζουν όχι μόνο τον κλήρο, αλλά και ένα μέρος όσων ακολουθούν ενεργότερα τη θεσμική Εκκλησία.

Τί σημαίνει «θύραθεν», όταν είναι η δική μου αλήθεια, ο κόπος μου, ο προβληματισμός μου; Πράγματα που ο Χριστός δεν έρχεται να τα καταργήσει, αλλά να τα απαντήσει και να τα φωτίσει σε έναν ζωντανό διάλογο, σε μια προσωπική σχέση, όπου το ανθρώπινο διασώζεται. Αυτό δεν πάμε να πούμε στην κοινωνία; Γιατί, αν πάμε να πούμε διαφορετικά, τότε θα μας κλείσουν όλες τις πόρτες και καλά θα κάνουν.

Πέρα από τα τελευταία θυμικά μου επιχειρήματα, όλη αυτή η παραφιλολογία για το «θύραθεν» της επιστημονικής θεολογίας από τη μια, και για την καταξίωσή της στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών από την άλλη, έχει απαντηθεί ενδελεχώς εδώ και δεκαπέντε περίπου χρόνια από τον μακαριστό πλέον

Καθηγητή Νίκο Ματσούκα σε άρθρο του στο περιοδικό «Διαβάζω». Αν και αισθάνομαι ότι επαναλαμβάνω πράγματα, θα σημειώσω την παρομοίωσή που έκανε για το εκκλησιαστικό σώμα ως γυναίκας που γεννά (και παράγει πολιτισμό) και ως γιατρού γυναικολόγου του θεολόγου (που ασχολείται επιστημονικά με αυτόν τον πολιτισμό). Σίγουρα μπορεί να γεννηθεί παιδί χωρίς τη μεσολάβηση της επιστήμης. Όμως κανένας σώφρων γονιός δεν θα διακινδύνευε σήμερα να το επιχειρήσει.

## Η θεολογία ως σπουδή

Η επιστημονική θεολογία ξεκίνησε αξεδιάλυτα στην αρχή πλάι στην εκκλησιαστική πράξη, αλλά περιέλαβε γρήγορα όλες τις βασικές επιστημολογικές αρχές και μεθόδους που έχουν και σήμερα όλες οι ανθρωπιστικές επιστήμες. Σιγά-σιγά όμως άρχισε να αυτονομείται. (Αλήθεια, πού κατατάσσονται οι πολέμοι του «θύραθεν» τον Ιουστινιανό, τον Λέοντα τον Σοφό και τον κρατικό λειτουργό Φώτιο, πριν γίνει σε μια νύχτα πατριάρχης;) Είναι αλήθεια ότι σημείο καμπής υπήρξε η ίδρυση Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών με βάση τα προτεσταντικά πρότυπα, αλλά αυτό ήδη είναι πολύ μακριά. Τα Θεολογικά Τμήματα σήμερα νομιμοποιούνται να υπάρχουν εκτός και ανεξαρτήτως των εκκλησιαστικών δομών, πιστεύω και από τις δύο πλευρές: από την κοινωνία των πολιτών μέ-

σω της ακαδημαϊκής κοινότητας, γιατί υπηρετούν με νόμιμες επιστημολογικές αρχές και μεθόδους έναν διακριτό τομέα σπουδών.

Επίσης, όσο και αν στην αρχή θα φανεί ρηξικέλευθο, μπορούν να γίνουν αποδεκτά και από την Εκκλησία. Όχι βέβαια με τις προτεσταντικές προϋποθέσεις των αρχών του 19ου αιώνα. Όχι δηλαδή ως ένας λόγος που κατευθύνει την Εκκλησία, αλλά ως ένα εργαλείο που μπορεί να το χρησιμοποιήσει η Εκκλησία ελεύθερα και δυναμικά.

Και αν έρθουμε ξανά στο παράδειγμα του γυναικολόγου. Κάποιος μπορεί να έχει διάλογο με το γιατρό του, να ελέγξει τις μεθόδους του, να δει τι κάνουν και άλλοι συνάδελφοί του, να ελέγξει την ποιότητα των οργάνων που χρησιμοποιεί, αλλά, αν δεν είναι ο πιο ακραίος «Ταλιμπάν», δεν θα απορρίψει τη βοήθεια της ιατρικής επιστήμης.

Τί χρειάζονταν όλα τα παραπάνω; Απλοστάτα γιατί, αν για τις θεολογικές σπουδές τίθεται το δίλημμα: Με την κοινωνία των πολιτών και χωρίς προκαταλήψεις, ή με την κηδεμονία της θεσμικής Εκκλησίας, κατά τη γνώμη μου πρέπει να δοθεί μια σαφέστατη απάντηση: Με την κοινωνία των πολιτών.

## Τά θρησκευτικά μάθημα γνώσης

Με τα παραπάνω, κατά τη γνώμη μου, γίνονται σαφή και τα κίνητρα της θεσμικής Εκκλησίας, που ζητά συχνά να έχει λο-

για το περιεχόμενο του μαθήματος των Θρησκευτικών.

Θα πρέπει βέβαια να τονίζει εδώ κανείς, ότι η θεσμική Εκκλησία εκμεταλλεύεται την ατομία των εκάστοτε πολιτικών ηγεσιών του υπουργείου Παιδείας, οι οποίες δεν έχουν ξεκαθαρίσει το περιεχόμενο αυτού του μαθήματος για λόγους ψηφοθηρικούς. Δεν έχουν αποφασίσει να πουν ανοιχτά ότι τα Θρησκευτικά είναι ένα μάθημα γνώσης του υπαρκτού θρησκευτικού πολιτισμού (με ιδιαίτερο ασφαλώς ενδιαφέρον για τον ελληνορθόδοξο πολιτισμό, εξ αιτίας του χωροχρονικού εντοπισμού) και όχι μάθημα κατήχησης. Δεν ειπώθηκε καθαρά ότι, για να σταθεί ένα τέτοιο μάθημα στα πλαίσια ενός ανοιχτού και διαπολιτισμικού πλαισίου Δημόσιας Εκπαίδευσης, δεν μπορεί να είναι ώρα προπαγάνδης (έστω και «λάιτ») μιας οποιασδήποτε Ομολογίας. Ακόμη και αν η πλειοψηφία των γονιών θέλει κάτι τέτοιο, δεν είναι δυνατό να μη δεχτεί κανείς το δικαίωμα των νέων να διαμορφώνουν ελεύθερα τη θρησκευτική τους συνείδηση, τουλάχιστον χωρίς σκόπιμη κρατική προπαγάνδα. Από την άλλη, η Πολιτεία πρέπει να έχει την υποχρέωση να μεταφέρει αδογματίστα πληροφορίες και γνώσεις για τον θρησκευτικό πολιτισμό που περιβάλλει τη νέα γενιά, γιατί, αν δεν το κάνει αυτό, αφήνει χώρο σε κάθε λογής φανατικούς, μάγους και φονταμενταλιστές να δράσουν. Αλλά και τί ποιότητα κατήχησης να δώσει κανείς σε ένα περιθωριοποιημένο μάθημα, ανάμεσα σε άλλα μαθήματα, με τα οποία δεν συνδέεται οργανικά; Έτσι, σε κάθε κρίση στο χώρο της Δημόσιας Παιδείας, το μάθημα των Θρησκευτικών κατηγορείται ως ένας ενδεικτικός αναχρονισμός της κατάντιας της Παιδείας.

Αν δει κανείς σε βάθος το ζήτημα, η Εκκλησία δεν βλάπτεται από μια τέτοια κατάσταση. Γιατί, με τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση του μαθήματος των Θρησκευτικών και την ταυτόχρονη «επέλαση» του αιτήματος χωρισμού Εκκλησίας και Κράτους, ευελπιστεί ότι κάποια στιγμή θα αναλάβει μόνη της τη θρησκευτική αγωγή των παιδιών, κάποιων παιδιών, και μάλιστα στα πλαίσια του σχολείου. Είναι ένα ενδεχόμενο και θα παλέψει γι' αυτό. Μπορεί να της δοθεί ως αντάλλαγμα. Ήδη έχουν ακουστεί παραδείγματα χωρών, π.χ. η Γερμανία, όπου τα Θρησκευτικά είναι επιλεγόμενο μάθημα, το οποίο διδάσκεται εντός

σχολικού ωρολογίου προγράμματος από λειτουργούς της κάθε αναγνωρισμένης Ομολογίας. Για τη θεσμική Εκκλησία είναι μια λύση που την αναβαθμίζει σε παροχέα εκπαίδευσης (έστω περιορισμένης) στο χώρο της γενικής παιδείας. Για τους θεολόγους, επιστήμονες και παιδαγωγούς, όμως;

## Ιεραποστολή με άλλον τρόπο

Συνεπώς, όλοι οι πτυχιούχοι Θεολογίας θα ήταν καλύτερα να παλέψουν για τα αναφαίρετα δικαιώματά τους στη ζωή και τη δημιουργία σε άλλο πλαίσιο και μήκος κύματος από τη θεσμική Εκκλησία. Χωρίς να χρησιμοποιούν ως ασπίδα την ορθόδοξη χριστιανική πίστη της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού, αλλά την εκπαίδευση και τη διάθεσή τους για αποτελεσματική εργασία. Δεν αντιπαρέχομαι το γεγονός ότι στην πλειοψηφία τους οι θεολόγοι αισθάνονται μέλη της Εκκλησίας, πρέπει όμως να κατανοήσουν ότι ο χώρος δουλειάς τους στην κοινωνία δεν προσφέρεται για ιεραποστολή. Ή μάλλον καλύτερα, μπορούν να κάνουν και ιεραποστολή με άλλον τρόπο. Αυτοπαρατιθέμενοι από τη διάθεση επέκτασης της Ομολογίας τους και προωθώντας τη συνάντηση, τη συνεννόηση και την αλήθεια του Άλλου, γίνονται, με τη σιγουριά τους, οι ίδιοι φωνές της Ανάστασης του Χριστού, χωρίς να χρειαστεί να κάνουν απολογητική.

Με όλα αυτά πιστεύω ότι η επάρκεια κάθε θεολόγου μπορεί να ζυγιαστεί στο αν δημιουργεί ένα κριτικό ενδιαφέρον για τον θρησκευτικό πολιτισμό, ανταποκρινόμενο στην πραγματικότητα του χειραφετημένου ανθρώπου (εν πολλοίς και του πιστού-μέλους της Εκκλησίας). Ο άνθρωπος σήμερα, αν ανήκει κάπου, θέλει να ανήκει μέσα από τον δικό του δρόμο και να κρατά και τις επιφυλάξεις του. Δεν δέχεται απαρσάλευτα δόγματα και γενικευτικούς κανόνες. Μπορεί να τον κοιμήσει με την τηλεοπτική πλήση εγκεφάλου για λίγο, αλλά δεν μπορεί να δεχτεί στατικές καταστάσεις. Όσοι πιστεύουν ότι αυτή η εξέλιξη είναι κυρίως αρνητική, είναι αδύνατο να αποκτήσουν οργανικό σύνδεσμο με την κοινωνία. Τότε τους μένει μόνο η προπαγάνδα και η άμυνα μέσω θεσμικών διευκολύνσεων. Σαν το γονιό που χάνει τη σχέση του με την οικογένειά του και ζητά δικαστικές αποφάσεις, για να βλέπει τα παιδιά του.

## Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης: κυριαρχία του χρήματος

Δέν είναι η πρώτη φορά που κάποια Κυβέρνηση επιφέρει πλήγματα κατά του όποιου χριστεπώνυμου πληρώματος. Τό τελευταίο είναι τό διαβόητο Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, γιά τό όποιο μόνο κάποιοι «άλβάνιστοι», κατά τή λαϊκή σοφία, μπορούν νά χαιρόνται καί νά πανηγυρίζουν. Όσοι έχουν συνειδητοποιήσει τήν προοδευτική επίδεινωση τών πολιτιστικών παραμέτρων τής κοινωνίας, ούτε αϊφνιδιάζονται, ούτε εκπλήσσονται. Έκείνο πού πάντοτε περιμένουν είναι ή αντίδραση τής ποιμαίνουσας Έκκλησίας καί μάλιστα τής Ίεραρχίας.

“Άς δοϋμε τί είναι καί πού άποσκοπεί τό Σύμφωνο αυτό:

1) Η πρώτη καί θεμελιώδης διαπίστωση είναι ότι άποτελεί καρπό του καθολικού πλέον «πολιτιστικού» μοντέλου του παντοειδούς υλισμού. Έτσι, ό άνθρωπος θεωρείται πρόόν της αυτόνομης εξέλιξης τής ύλης, τής μόνης όντότητας του σύμπαντος. Ψυχή καί πνευματικές αξίες, όπως τίς έννοεί τό Εύαγγέλιο, δέν υπάρχουν. Άναλόγως διαμορφώνεται καί ό βίος του ανθρώπου, ή δομή τής κοινωνίας καί ή ποιότητα τής νομοθεσίας.

2) Έλαττώνει τό νομοσχέδιο αυτό, τίς άμοιβαίες ευθύνες πού επιβάλλει κάθε πολιτισμένη συμβίωση καί πολύ περισσότερο ή χριστιανική. Είναι χαλαρότερο καί του παταγωδώς άποτυχόντος πολιτικού γάμου.

3) Όπως όποτε άνοίγει τό δρόμο γιά τό «γάμο» όμοφυλοφίλων. Οί ύποκριτικές διαψεύσεις όχι μόνο δέν ανατρέπουν τήν εξέλιξη αυτήν, αλλά τήν επιβεβαιώνουν. “Άν ληφθεί ύπ’ όψιν ότι, κατά τό Εύαγγέλιο, ή σχέση τών ανθρώπων μεταξύ τους είναι θεσμός ύψίστης σημασίας, πού επηρεάζει ουσιαστικά τό μετά τήν επίγεια ζωή μέλλον τους, ό γάμος άποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα, μη έξαντλούμενη στό εφήμερο παρόν. Δέν είναι μόνο άθλημα σχέσης, αλλά μεγίστη πράξη αγάπης, πού άγκαλιάζει όλη τήν προσωπικότητα καί ύπαρξη του ανθρώπου. Σέ σχέση μέ αυτήν, ή γενετήσια επαφή είναι γεγονός πολύ περιορισμένης έμβέλειας, πού δέν καλύπτει ούτε τή διάρκεια τής επίγειας βιοτής. Μέσα στό Χριστιανισμό όχι μόνο δέν τελειώνουν όλα στόν τάφο, αλλά τό επέκεινα μπορεί νά είναι πολύ λαμπρότερο του εφήμερου παρόντος. Δέν είμεθα μακριά από τήν αλήθεια, άν πούμε ότι ό σωστός χριστιανικός γάμος είναι εφόδιο φωτεινής καί άδέσμευτης αϊωνιότητας.

4) Τό νομοσχέδιο δέν είναι καθόλου άπαραίτητο.

Ποιές άνάγκες καλύπτει, πέραν εκείνων πού έξυπηρετούνται από τόν πολιτικό γάμο, πλην τής νομικής κάλυψης του «γάμου» όμοφυλοφίλων; Η «άνάγκη» γιά τέτοιο νόμο φαίνεται νά ξεπήδησε σχεδόν από τό πουθενά! Έν τούτοις, άς δεχθούμε ότι χρειάζονται κάποια μη προβλεπόμενα τώρα μέτρα, ύπέρ όσων δέν ακολουθούν τόν χριστιανικό γάμο. Δέν θά μπορούσε ή ύποκριτική πολιτική ήγεσία νά τά προσθέσει στόν ήδη υπάρχοντα νόμο περί πολιτικού γάμου;

5) Πόσοι έχουν κατανοήσει ότι τό περιβόητο νομοσχέδιο ουσιαστικά άποδέχεται καί κατοχυρώνει τήν κυριαρχική μεσολάβηση του χρήματος, ως θεμελιού σέ αυτό του είδους τή συμβίωση;

6) Άπώτερος σκοπός μιάς τέτοιας ένέργειας είναι ή περαιτέρω ύποτίμηση του χριστιανικού γάμου καί ή περιθωριοποίηση όχι μόνο τής ποιμενιστικής Έκκλησίας, αλλά καί τών συνειδητών χριστιανών όσων υπάρχουν. Ό χριστιανικός γάμος είναι «συγκλήρωση του βίου παντός» καί όχι μόνο έξαγιασμός τής γενετήσιας λειτουργίας. Φέρνει, όταν είναι σωστός καί επιτυχημένος, πάρα πολύ κοντά τούς νυμφευμένους, τούς ώθει νά γίνουν μία ένότητα, αλλά μέ διατήρηση τής προσωπικότητας του καθενός. Γι’ αυτό καί μεταξύ τους δέν ύπάρχει βαθμός συγγενείας. Είναι άδιαίρετη ένότητα. Ό κατά Χριστόν γάμος είναι ή στενότερη, κρισιμότερη καί ζωικότερη σχέση, πού μπορεί νά οικοδομηθεί μεταξύ έτεροφύλων. Είναι ύψηλό καί άπαιτητικό «άθλημα σχέσης», κατά τόν Χρ. Γιανναρά.

Στό σημείο αυτό, άπαραίτητο θεωρούμε νά ύπογραμμίσουμε τόν ευτελισμό του χριστιανικού γάμου από τήν άστική κοινωνία, μέ σιωπηλή άνοχή τής ποιμενιστικής Έκκλησίας. Σέ πολλούς γάμους έχει κανείς τήν έντύπωση ότι δέν παρακολουθεί Μυστήριο, αλλά... πασαρέλα μόδας. Μάλιστα, μερικές φορές ή νύφη προσέρχεται στό ναό σχεδόν ήμίγυμνη, ένώ άλλοτε ή πολυτελής διακόσμηση του ναού είναι τουλάχιστον έξωφρενική. Τό χειρότερο όμως είναι άλλο: Σέ πολλούς γάμους, πού εύλογούνται ως Μυστήριο, κυρίαρχο ρόλο παίζει ή οικονομική κατάσταση τών νυμφευμένων καί ιδίως τής νύφης. Δέν άγνοούμε βέβαια, ότι στό στήσιμο ενός καινούργιου σπιτικού ουσιαστικό ρόλο παίζει ή κάλυψη τών βιοτικών άναγκών. Άλλο όμως, αυτό, πού είναι άπαραίτητο, καί άλλο νά έξαρτάται ό γάμος, ή τέλεση καί ή βιωσιμότητά του από τό «παζάρι» τής προϊ-

κας ή τής άποδοχής του γαμπρού. Πόσοι γάμοι ματαιώνονται ή ναυαγούν, διότι ή άπάντηση στή χυδαία έρώτηση: «Πόσα παίρνει ή νύφη;», δέν θεωρήθηκε ικανοποιητική! Μέ τό υπό ψήφισιν Σύμφωνο ή ύλιστική αντίληψη του γάμου ολοκληρώνεται. Παίρνει τή μορφή συστάσεως έμπορικής εταιρείας, όπου οί μέτοχοι συνήθως άλληλούποβλεπονται, στό πλαίσιο λυκοφιλίας.

Δέν θά έπρεπε νά ύπάρχουν καί νά δωρίζονται στός νεονύμφους άπλές καί καταληπτές εκδόσεις τής Έκκλησίας, όπου νά αναλύεται ή ποιότητα καί ή σημασία του χριστιανικού γάμου; Είδατε νά συμβαίνει κάτι τέτοιο;

Γιά διάφορους λόγους, ύπάρχει μέγιστο έλλειμμα χριστιανικής κατάρτισεως τών πλειονότων χριστιανών τής πατρίδας μας. Τούτο συνοδεύεται από άσυνέπεια τρόπου ζωής τής πλειονότητας τών ανθρώπων αυτόν, κάτι ιδιαίτερος άισθητό στόν εύαίσθητο τομέα τών γενετησιών σχέσεων. Αυτό τό έλλειμμα παιδείας τρέφει καί διογκώνει τίς γενετήσιες εκτροπές ή καλύτερα, τήν άσυδοσία πού πρυτανεύει στό χώρο αυτό. Για τόν ίδιο βασικό λόγο αντίδρουν καί όσοι άγανακτούν, όταν ό πολιτικός γάμος καί τό υπό ψήφισιν «Σύμφωνο» άποδοκιμάζονται από τήν Έκκλησία.

Κίνητρο όσων αναφέρονται άνωτέρω είναι οί καλές προθέσεις. Καί βέβαια πρέπει νά είναι κανείς ελεύθερος νά ρυθμίσει τήν προσωπική του ζωή. Η Όρθόδοξη Έκκλησία περιβάλλει μέ αγάπη καί όσους επέλεξαν νά άποκοπούν από αυτήν. Η αγάπη αυτή επιβάλλει τήν άρνηση τής Έκκλησίας πός κάθε είδους μη χριστιανικό γάμο. Τυχόν σιωπή τής Έκκλησίας θά ίσοδυναμούσε μέ προδοσία τής άποστολής της. Πέραν αυτού, δέν συμφωνούμε μέ τή χρήση του όρου «πορνεία». Τούτο, διότι έννοια λογικώς ό όρος αυτός έχει κάπως διαφοροποιηθεί στόν έποχή μας, κυρίως όμως λόγω τής μεγάλης άγνοίας πού μαστίζει καί τό χριστεπώνυμο πλήρωμα. Τό αποτέλεσμα τών παραγόντων αυτόν είναι ή άξημένη πιθανότητα ό όρος «πορνεία» νά είναι άντιπαυδαγωγικός.

Τό Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης ύποβιβάζει καί έμπορευματοποιεί τόν τάλαιπωρόμενο σήμερα πληθλώς καί πολυτρόπως θεσμό του γάμου. Προβλέπουμε ότι θά χρησιμοποιηθεί σχεδόν μόνο από τούς όμοφυλοφίλους καί ότι τελικά θά έχει τήν... έπιτυχία του πολιτικού γάμου.

Π.Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

## Ρωμαιοκαθολικοί: «Επί πλέον πλήγμα κατά τής οικογένειας»

«Οί διάφορες σύγχρονες μορφές συμβίωσης ζευγαριών, όπως ή ελεύθερη συμβίωση, ο “δοκιμαστικός γάμος”, ο όμοφυλοφίλικός γάμος αποτελούν άποσύνθεση καί διάλυση του θεσμού του γάμου, πών στον οποίο βασίζεται ή οικογένεια, θεμέλιο τής ανθρώπινης κοινωνίας». Αυτά αναφέρει, μεταξύ άλλων, ή ανακοίνωση τής Ιεράς Συνόδου τής Καθολικής Ίεραρχίας Ελλάδος, στις 27.3.2008, πού υπογράφει ο ρωμαιοκαθολικός επίσκοπος Σύρου, Θήρας καί Κρήτης κ. Φραγκίσκος. Οί ρωμαιοκαθολικοί επίσκοποι επισημαίνουν σε έξι σημεία τίς αντιρρήσεις τους στο προωθούμενο νομοσχέδιο του υπουργείου Δι-

καισύνης για τήν «ελεύθερη συμβίωση».

Η αναφορά τους στα σύγχρονα «τραύματα» τής οικογένειας εκφράζουν, νομίζουμε, έναν ευρύτερο προβληματισμό:

Ως Έλληνες πολίτες, πωμένες Ελλήνων πολιτών, πρεσβεύουμε ότι ή Πολιτεία οφείλει νά υπερασπιστεί τό θεσμό του γάμου, επών στον οποίο βασίζεται ή οικογένεια καί νά νομοθετήσει υπέρ τής στήριξης τής οικογένειας. Ήδη ή κοινωνία μας μαστίζεται από δραματική υπογεννητικότητα, πού δυναμιτίζει τό μέλλον τής. Καί όχι μόνο. Διερωτώμαστε: Δέν φθάνουν στα αυτιά των κυβερνώτων οί κραυγές τών παιδιών πού είναι θύματα, ψυ-

χολογικά τραυματισμένα, χωρισμένων γονέων; Γιατί άγνοούν τίς μελέτες τών ιδρυμάτων ψυχολογίας πού διαπιστώνουν ότι τό μεγάλο ποσοστό των προβληματικών παιδιών είναι παιδιά διαζευγμένων γονιών; Πολύ πλήγματα σήμερα μαστίζουν τό θεσμό τής οικογένειας.

Τό «σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης», πού είναι ένα είδος πολιτικού γάμου, πού συνάπτεται αλλά καί διαλύεται με ευκολότερο τρόπο, θά είναι ένα επιπλέον πλήγμα κατά τής οικογένειας πού θά επιδεινώσει κοινωνικά τήν κατάσταση. Η Πολιτεία είναι έτοιμη καί διαθέσιμη νά εισπράξει καί τίς συνέπειες αυτών των επιλογών τής;

## “Άστοχος ό χαρακτηρισμός «πορνεία»

Πολύ σωστά ο αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος τόνισε ότι «ή Έκκλησία δέν είναι ηθικοπλαστικό σχολείο». Είπε βέβαια για τήν προσήλωσή στην αξία του Ορθόδοξου γάμου καί δέν έδειξε διάθεση νά καυτηριάσει τους υπολοίπους, πού ακολουθούν διαφορετικό δρόμο. Σε διαφορετική, από τον Αρχιεπίσκοπο κατεύθυνση, ή Ιερά Σύνοδος εξέδωσε ανακοίνωση με τον άστοχο καί καυστικό χαρακτηρισμό «πορνεία» για τή συμβίωση εκτός Ορθόδοξου γάμου.

Κατ’ αρχάς, οί προγαμιαίες σχέσεις κυριαρχούν στην ελληνική κοινωνία. Επίσης, στην Ελλάδα διαμένουν διαφορετικών δοξασιών πολίτες. Γιατί ή Ίεραρχία θά πρέπει νά χαρακτηρίζει «πορνεία» τή συμβίωση ενός ρωμαιοκαθολικού, για παράδειγμα, με μια μουσουλμάνα, πού λόγω διαφορετικού θρησκευματος επέλεξαν τον πολιτικό γάμο;

Επιπλέον, «πορνεία», σύμφωνα με τό λεξικό, είναι ή ερωτική πράξη έναντι αμοιβής. Ο χαρακτηρισμός αυτός σχολιάστηκε άσχημα από τήν ελληνική κοινωνία. Με αυτές τίς αφοριστικές φράσεις, κάθε άλλο παρά προσεγγίζει ή Ιεραρ-



χία τον απλό σημερινό άνθρωπο, πόσο μάλλον τους ανθρώπους πού επέλεξαν κάποια άλλη κατεύθυνση στο θέμα τής συμβίωσης.

Υποστηρίζουμε σθεναρά τό δρόμο πού χάραξε ο αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος, τό δρόμο τής απλότητας, τής ανάρτησης τής αλήθειας τής Ορθόδοξιας, χωρίς α-

φορισμούς καί κραυγές, τό δρόμο των έργων, τής αϊσιοποίησης τής εκκλησιαστικής παρουσίας για τους ανήμπορους, για κέντρα απεξάρτησης κ.λπ. ιδρύματα, καθώς καί τήν κατάρτηση των «τυχερών» των Ιερώνων για τήν τέλεση Μυστηρίων.

Άγγελος Δακουτρός

## Φιλοξενία Ουκρανών μαθητών τής ελληνικής γλώσσας

Τό πρώτο τους ταξίδι στην Ελλάδα τή 19η Μαρτίου πραγματοποιήσαν οί δέκα καλύτεροι μαθητές από τήν Ουκρανία, πού παρακολούθησαν με επιτυχία τό εκπαιδευτικό καλοκαιρινό πρόγραμμα «Άστεράκια Χερσονήσου». Τό πρόγραμμα χρηματοδοτεί ο «Όργανισμός για τή Διάδοση τής Ελληνικής Γλώσσας» καί διοργανώνεται κάθε καλοκαίρι, σε συνεργασία με τον Ελληνικό Πολιτιστικό Διαφωτιστικό

Σύλλογο Σεβαστουπόλεως «Χερσονήσος» καί τό Ταυρικό Κέντρο Ελληνικών Σπουδών «Ελπίδα», στις εγκαταστάσεις των κατασκηνώσεων «Όμέγα» στη Σεβαστούπολη τής Κριμαίας.

Η φιλοξενία έλαβε χώρα για δεύτερη χρονιά φέτος. Από 19 μέχρι 28 Μαρτίου φιλοξενήθηκαν οί μαθητές του προγράμματος, μαζί με τίς δύο υπεύθυνες Καθηγήτριες.

Οί μαθητές φιλοξενήθη-

καν στο ξενοδοχείο «Άγιος Γεώργιος Λυκαβηττού» (Saint George Lykabettus), με τήν ευγενική προσφορά του ιδιοκτήτη του Μάριου Βασιλόπουλου.

Οί μαθητές επισκέφθηκαν καί ξεναγήθηκαν στη Βουλή, στο Ευγενίδειο Πλανητάριο, τήν Ακρόπολη, τον Μαραθώνα, σε Μουσεία καί αρχαιολογικούς χώρους, στις Μυκήνες, τήν Επίδαυρο καί τήν αρχαία Κόρινθο, απ’ όπου καί ή φωτογραφία.



# ‘Η Ε.Ε., και μέ την ψήφο του Έλληνα δικαστή, παραδίδει τή Θράκη στους Τούρκους!

‘Απίστευτο, αλλά αληθινό! Τό Δικαστήριο Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου τής Εύρώπης τιμωρεί τήν Ελλάδα και τήν καλεί νά αποζημιώσει μέ 8.000 ευρώ τήν «Τουρκική Ένωση Ξάνθης»(!) Τί είναι αύτη; Είναι ένα σωματείο τής μουσουλμανικής μειονότητας, πού από σωματείο μουσουλμανικό (θρησκευτικό) μεταλλάχθηκε σέ τουρκικό (έθνικό), παραβιάζοντας κατάφορα τή Συνθήκη τής Λωζάννης. Στό καταστατικό τής ή «Ένωση» αναφέρει στους σκοπούς τής, μεταξύ άλλων: «...όπως εργαστεί υπέρ τής... διαπαιδαγώγησης των Τούρκων τής Δυτικής Θράκης διάδοση των πνευματικών, κοινωνικών και θρησκευτικών μεταρρυθμίσεων των προελλθουσών εκ τής Τουρκίας μεταπολιτεύσεως»!

## ‘Απορρίπτει ό Άρειος Πάγος

Ό Άρειος Πάγος, μέ απόφαση του τόν Ιανουάριο του 2005, απόφάνθηκε τή διάλυση τής Ένωσης, καθώς «οί σκοποί του Σωματείου είναι παράνομοι και αντίθετοι στην ελληνική δημόσια τάξη λόγω τής αντίθεσής τής στη Συνθήκη τής Λωζάννης».

‘Η «Τουρκική Ένωση Θράκης», καθώς και ό «Σύλλογος Τούρκων Γυναϊκών», προσέφυγαν στό Δικαστήριο Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων, τό όποιο «έγραψε στα παλιά του τά παπούτσια» τήν απόφαση

του Άρειου Πάγου και έκδιδει αντίθετη απόφαση: ή Ελλάδα παραβιάζει τό δικαίωμα «του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι», όπως κατοχυρώνεται από τό άρθρο 11 τής Ευρωπαϊκής Σύμβασης Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων!

Τό σκεπτικό του Δικαστηρίου, μεταξύ των άλλων, περιλαμβάνει: «Άκόμα και αν πρόθεση των συγκεκριμένων Ένώσεων ήταν νά προωθήσουν τήν ιδέα τής ύπαρξης μιās έθνικής μειονότητας στην Ελλάδα ή νά πολεμήσουν τήν ελληνική ταυτότητα(!), οι ενέργειες αυτές δέν αποτελούν απειλή για μιά δημοκρατική κοινωνία»(!).

Σέ άλλο σημείο τό σκεπτικό τής απόφασης αναφέρει: «Σύμφωνα μέ τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου(!), ή ύπαρξη μειονοτήτων και διαφορετικών πολιτισμών μέσα σέ μιá χώρα, αποτελεί ένα ιστορικό γεγονός, τό όποιο μιá δημοκρατική κοινωνία(!) οφείλει όχι μόνο νά ανέχεται, αλλά και νά προστατεύει και νά υποστηρίζει»(!).

## ‘Υποταγή στις Βρυξέλλες

Σέ αυτόν τόν εύτελισμό τής



Ό Αλί Μπαμπατζάν στη Θράκη

Έλληνικής Δικαιοσύνης και τής Συνθήκης τής Λωζάννης, καμμία αντίδραση από κυβερνητικά στελέχη. Όταν ή απόφαση κοινοποιήθηκε στό ύπουργείο Έξωτερικών τήν 27.3.2008, ή μόνη απάντηση ήταν αύτη του εκπροσώπου του Γ. Κουμουτσάκου, ό όποιος μέ περισσή



Του ΖΩΗ ΜΕΤΑΞΑ

έθελοδοουλεια και υποτακτικότητα έσπευσε νά δηλώσει ότι ή Ελλάδα σέβεται και στηρίζει τό θεσμό του Δικαστηρίου, ότι ή απόφαση θά μελετηθεί και τό ‘Υπουργείο θά προβεί «σε όλες

τίς δέουσες ενέργειες»(!) (έφημερίδα «Καθημερινή» 28.3.2008). Έννοεί τή συμμόρφωση στα κελεύσματα των Βρυξελλών...

Δείγμα τής κατακτάδας τής πολιτικής αυτού του τόπου είναι τό άπίστευτο: Ένα μέλος του Δικαστηρίου είναι Έλληνας, ό Πέτρος Παράρας, ό όποιος ψήφισε, όπως και οι άλλοι, και επικύρωσε τήν άνθελληνική αύτην απόφαση, πού εύτελίζει τά ελληνικά δικαστήρια και τή Συνθήκη τής Λωζάννης.

Τό «Πρώτο Θέμα» τήν 30-3-2008 γράφει για τόν κ. Παραρά, τόν όποιο παρουσιάζει ως στενό συνεργάτη του Πρωθυπουργού και πρόεδρο τής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής τής Βουλής. Ό έν λόγω κύριος σέ δήλωσή του θέλει νά άποσεισει τήν εύθύνη του για τήν κατάπτυστη ψήφο του και τή μεταθέσει «στην κυβερνητική πολιτική». Σέ έρώτηση τής παραπάνω έφημερίδας απάντησε: «Δέν ήταν δική μου δουλειά νά αποδείξω ότι ή συγκεκριμένη Ένωση άποτελεί κίνδυνο για τή δημόσια τάξη τής χώρας, αλλά άλλων...»(!).

Τί; Έχουμε άλλη προδοσία;

Έχουμε επανάληψη τής προδοσίας του 1992 στό Σκοπιανό;

Όι μουσουλμάνοι τής Θράκης πανηγυρίζουν και κραυγάζουν: «Είμαστε Τούρκοι και μέ τή βούλα τής Ευρωπαϊκής Ένωσης». Και τής Ελλάδος!

Άνοίχτηκε ή πόρτα για τήν «κοσσοποίηση» τής Θράκης! Τί άλλο περιμένουμε, για νά έυπνήσουμε; Σέ λίγο θά είναι άργά! Προσφεύγουμε σέ κάθε ύγιή πνευματική δύναμη και στην Έκκλησία. ‘Η νέα Διοίκηση τής Έκκλησίας άς αφήσει τούς χαμηλούς τόνους και άς άρθεί στό ύψος των περιστάσεων.

## ‘Η ήρωική δασκάλα

Χαρά Νικολοπούλου είναι τό όνομά τής, κόρη του προέδρου του Άρειου Πάγου. Δασκάλα στό μειονοτικό χωριό Μεγάλο Δέρειο Θράκης. Σέ ένα έχθρικό άνθελληνικό περιβάλλον έόρτασε τήν 25η Μαρτίου, πρό ήμερών, μέ παρέλαση μαθητών τής, πού συνόδευσε ή ίδια. Δέχτηκε επίθεση φιλότουρκων, πού τήν έστειλαν στό νοσοκομείο μέ πιασμένο χέρι...

‘Η στάση τής ήρωικής δασκάλας (φτάσαμε πλέον νά μιλάμε για ήρωικές πράξεις και αντίσταση μέσα στην ελληνική Θράκη μας...) άπαλύνει τήν όργη, τήν άγανάκτηση και τή θλίψη από αύτη τής κάθε λογής ήγεσίας.

Άφου οι «Μεγάλοι» έγιναν τόσο μικροί, οι μικροί θά πάρουν τή θέση τους και θά γίνουν οι μεγάλοι.

# ‘Ανοιχτή επιστολή Παπαθεμελιή για τό «Μακεδονικό»

Ανοιχτή επιστολή προς τον Πρωθυπουργό και τους αρχηγούς των κομμάτων απεύστειλε ο Πρόεδρος τής «Δημοκρατικής Αναγέννησης» κ. Στέλιος Παπαθεμελιής. Η επιστολή έχει ως έξής:

Επιθυμώ να μοιραστώ μαζί σας ορισμένες σκέψεις, που ίσως τις βρείτε χρήσιμες. Επειδή ο ξένος παράγων επιδεικνύει αιφνιδώως υπερβάλλοντα ζήλο να κλείσει άρον-άρον τόν θέμα τής ονομασίας των Σκοπίών, επιτρέψτε μου να υπενθυμίσω κάποια ουσιώδη αυτονόητα πριν οριστικοποιήσετε τη στάση σας:

**α.** Οποιαδήποτε ονομασία με συνθετικό τό «Μακεδονία», θα μεταπέσει νομοτελειακά στο σκέτο «Μακεδονία». Και θα είναι τότε, η εσχάτη πλάνη χείρων τής πρώτης.

**β.** Άρα, πρέπει να αναζητήσετε τρόποπος απαγκίστρωσης από την παγίδα τής πρότασης για σύνθεση. Η σκοπιανή ιταμότητα, σε συνδυασμό με τη στημένη εμφύλια «διαμά-

χη» τους και φυσικά τα τεχνάσματα του ξένου παράγοντα, διευκολύνουν την απαγκίστρωση.

**β.** Οι «διαπραγματευτές» επίσημοι και ανεπίσημοι, αφήνουν για τήν τελευταία στιγμή τό εύρος εφαρμογής του ονόματος. Αν επομένως, «ό μη γένοιτο», προχωρήσετε σε σύνθετη ονομασία, που δεν αφορά τα πάντα: μέσα, έξω, κράτος, έθνος, γλώσσα και κάθε έκφραση του σκοπιανού μορφώματος, τότε θα έχουμε πάει εζ αρχής στο σκέτο «Μακεδονία».

**γ.** Η παραχώρηση του ονόματος «Μακεδονία», υπ’ οιαδήποτε μορφή, εγγράφει δουλειές και υποθήκες εις βάρος των μελλοντικών γενεών, που θα υπονομεύουν στο διηνεκές τή σταθερότητα και τήν ασφάλεια τής Ελλάδος.

**δ.** Έχει βαρύνουσα σημασία και ο καθένας μας χρω-



στά να κάνει την αυτοκριτική, όπως τη διατύπωσε ο Μανόλης Ανδρόνικος: «Αντιμετωπίσαμε τό θέμα των Σκοπίων με δειλία και ωσάν να είμεθα εμείς οι ένοχοι και πλαστογράφοι τής Ιστορίας». Καιρός να τόν αντιμετώπισουμε με τόλη και δύναμη.

ή δύναμη τής όμογένειας στις ΗΠΑ Είναι πασίγνωστο ότι συνο-

μιλήτης μας δεν είναι τα Σκόπια, αλλά οι ΗΠΑ. Ό Ελληνισμός διαθέτει στην Αμερική καταλυτική εκλογική δύναμη σε ψήφους και πολιτικό χρήμα, που αναλώνεται κάθε φορά άνευ ανταλλάγματος. Η ψήφος των Ελληνοαμερικανών είναι οριακή και καθοριστική για τόν ποιος θα είναι αυριανός Πρόεδρος των ΗΠΑ. Αυτό, αν εκπονήσουμε και θέσουμε άμέσως σε εφαρμογή τό κατάλληλο σχέδιο.

**στ.** Η ανεξαρτητοποίηση του Κοσόβου καθιστά τήν απόσχιση του Τετόβου ζήτημα χρόνου και άρα τα Σκόπια ως κράτος υπό αίρεση και προθεσμία. Προς τί λοιπόν η σπουδή να κλείσουμε τώρα τήν υπόθεση, αντί να εξετάσουμε προσεκτικά τα διλήμματα του απολειπομένου τμήματος τής γείτονος και τής βουλγαρική πολιτική έναντι του; 300.000 περίπου βουλγαρικά διαβατήρια

σε Σλάβους των Σκοπίων.

**ζ.** Να απορρίψουμε τεχνάσματα και εκβιασμούς, που θα ενταθούν σίγουρα τις τελευταίες ώρες, με εθνική αποφασιστικότητα και ισχυρή βούληση και να επαναφέρουμε τό ζήτημα στη φυσική του αφετηρία, εκεί που τό έθεσαν οι ιστορικοί ηγέτες τής χώρας.

Ό Κωνσταντίνος Καραμανλής: «Πιστεύω ότι οι σύμμαχοι και οι εταίροι μας θα καταλάβουν πως δεν υπάρχει παρά μιá Μακεδονία. Και η Μακεδονία αύτη είναι ελληνική».

Και ο Ανδρέας Παπανδρέου: «Για μένα δεν υπάρχει καμμία δυνατότητα να δεχθώ τόν όρο «Μακεδονία», υπό οιαδήποτε μορφή αυτός περιέχεται».

Τέλος, συνιστά οφειλόμενο σεβασμό στον πολίτη η προσφυγή στον ύψιστο θεσμό άμεσης δημοκρατίας, τό δημοψήφισμα.

## ‘Αποσταθεροποίηση από τό Κόσσοβο

«Πυροδότηση γενικότερης αποσταθεροποίησης θα προκαλέσει στο εγγύς και απώτερο μέλλον τό μοντέλο του Κοσόβου», εκτίμησαν σε συνάντηση που είχαν στην Αθήνα ο πρόεδρος τής «Δημοκρατικής Αναγέννησης» Στέλιος Παπαθεμελιής και ο πρόεδρος τής «Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδόξων», Ρώσος βουλευτής κ. Σεργκέι Ποπόφ.

Στό πλαίσιο τής συνάντησης τους οι δύο άνδρες αντήλλαξαν άπόψεις για όλες τις διεθνείς εξελίξεις και συζήτησαν για τό πρόγραμμα και τα σχέδια τής Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης των Ορθοδόξων. Εξ άλλου, ο Σ. Παπαθεμελιής υπήρξε για περισσότερο από δέκα χρόνια Γενικός Γραμματέας τής «Διακοινοβουλευτικής».

## Πατριωτισμός στην Ίαπωνία

Σαφείς οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς να καλλιεργήσουν τόν πατριωτισμό στους μαθητές τους, έδωσε η ιαπωνική κυβέρνηση στο πλαίσιο τής εφαρμογής του νέου νόμου για τήν Παιδεία, ο οποίος ψηφίστηκε τό Δεκέμβριο του 2006 κατά τή διάρκεια τής πρωθυπουργίας του συντηρητικού Σίνζο Άμπε, με στόχο να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αγάπη για τήν πατρίδα.

Τό σχέδιο των κατευθυντηρίων αρχών για τήν εφαρμογή του νόμου είχε δημοσιοποιηθεί τό Φεβρουάριο. Ωστόσο αργότερα αναθεωρήθηκε, καθώς «πολλοί βουλευτές του κυβερνώντος

Φιλελεύθερου Δημοκρατικού Κόμματος διαμαρτυρήθηκαν ότι οι αρχές αυτές δεν απηχούν τό περιεχόμενο του νέου νόμου», γράφει η έφημερίδα του Τόκιο «Σιμπούν».

Σύμφωνα με τό νέο νόμο, τό ύπουργείο Παιδείας καλεί δασκάλους και καθηγητές να εκπαιδεύουν τους μαθητές, ώστε να αγαπούν τήν παράδοση και τόν πολιτισμό τής Ιαπωνίας.

Σύμφωνα με μιá από τις βασικότερες αυτές αρχές, οι μαθητές θά πρέπει από τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου να ξέρουν να ψάλλουν τό «Κιμικιάνο», τόν εθνικό ύμνο τής χώρας, που δεν είναι

άλλος από ένα αρχαίο ποίημα με πένθιμη μελωδία του 19ου αιώνα. Πολλοί Ιάπωνες αισθάνονται άβολα με τόν εθνικό ύμνο τής χώρας τους, καθώς τόν συνδέουν με τό στρατοκρατικό παρελθόν τής Ιαπωνίας. Πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά για τήν άρνησή τους να ψάλλουν τόν εθνικό ύμνο.

Ό Άμπε παρατήρησε από τήν πρωθυπουργία τό Σεπτέμβριο και ο διάδοχός του, Γιασούο Φουκούντα, υιοθετεί λιγότερο εθνικιστικές κατευθύνσεις.

(από τό Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων)

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ Η ΟΡΘΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΣΟΥΔΑ - ΑΚΤΙΟ

## Τό veto είναι η μόνη λύση στο Βουκουρέστι

**Ν**ά κλείσουμε Σούδα και Άκτιο. Αυτή τη θέση-προειδοποίηση προς NATO και ΗΠΑ προτείναμε ως ισχυρό διαπραγματευτικό χαρτί, αν η «Συμμαχία» δεν έπαυε να πιέζει την Ελλάδα, αντί για τα Σκόπια, στο θέμα του ονόματος. Η θέση μας αυτή δημοσιεύτηκε στις 16 Μαρτίου στο «Παρόν» και ακολούθως στη «Χ» της 20 Μαρτίου.

Σήμερα (1.4.2008) τό θέμα της Σούδας βρίσκεται στην πρώτη σελίδα του

Τύπου.

Στρατιωτικοί κύκλοι στην Ουάσινγκτον και στις Βρυξέλλες εκτιμούν ότι η πολιτική Μπούς, που για λόγους προσωπικής του ύστεροφημίας, πιέζει για διεύρυνση του NATO «είναι διαμετρικά αντίθετη σε σημασία με τα αμερικανικά και NATOϊκά συμφέροντα, που εξυπηρετούνται από τη βάση της Σούδας», σημειώνεται σε ολοσέλιδο της «Ελευθεροτυπίας» (1.4.2008). Στο ίδιο δημο-

σίωμα προστίθεται ότι «τους Αμερικανούς λούζει κρύος ιδρώτας, στο ένδεχομένο να προκύψει πρόβλημα στην ευρυθμη λειτουργία της Σούδας, λόγω της πολιτικής τους στο Σκοπιανό!»

Παρόμοιο δημοσίευμα καταχωρείται και στα «Νέα» της ίδιας ημέρας, όπου μάλιστα αναφέρεται ότι ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γ. Παπανδρέου έθεσε έμμεσα τό θέμα της Σούδας στον Αμερικανό πρόεδρο Σπέκχαρντ.

Από τά δημοσιεύματα αυτά και μέ βάση συγκεκριμένα στοιχεία προκύπτει ότι οι πολεμικές επεμβάσεις των αμερικανονατοϊκών δυνάμεων στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν ήταν αδύνατο να διεξαχθούν χωρίς τη Σούδα!

Μέ τά δεδομένα αυτά φαίνεται πόσο ψοφοδεείς υπήρξαν οι ελληνικές κυβερνήσεις. Αντί να πιέζει η Ελλάδα τις ΗΠΑ, για να στηρίξουν εμπράκτως τις θέσεις μας έναντι της

ΠΓΔΜ, οι ΗΠΑ πίεζαν και πιέζουν μέχρι αυτήν τη στιγμή την Ελλάδα σε ύποχωρήσεις. Φτάνει πιά! Άς αφήσουμε τη νοοτροπία της «Ψωροκώσταινας». Έχουμε τη δύναμη να πούμε «όχι» ακόμη και στις ΗΠΑ και NATO. Έκείνοι μας χρειάζονται. Γι' αυτό, ούτε «Άνω», ούτε «Βόρεια», ούτε «Νέα». Τόν όρο «Μακεδονία» δεν τόν δικαιούνται. Ειδάλλως veto.

Τό σημείωμα αυτό γράφεται την παραμονή (1

Απριλίου) της NATOϊκής Συνόδου στο Βουκουρέστι. Δεν γνωρίζουμε επομένως τις εξελίξεις. Ελπίζουμε όη η Ελλάδα δεν θα πατήσει την αμερικανονατοϊκή πεπονόφλουδα. Νά δεχθεί δηλαδή την ένταξη στο NATO των Σκοπίων μέ τό όνομα FYROM, «μέ τη δέσμευση ότι σε τακτό χρονικό διάστημα θα βρεθεί λύση στο όνομα». Μιά τέτοια «λύση» θά είναι τουλάχιστον αυτοκτονία και δεν άπχει της προδοσίας.

## Άθεατη Ελλάδα - θεατή παλιανθρωπιά



Τον εικονιζόμενο γνωρίζουμε ποιοι τον δολοφόνησαν. Για τους κατ' εξακολούθησιν φονευθέντες Αλεξίου-Πατερράκη παριστάνουμε ότι τίποτε δεν γνωρίζουμε. Ντροπή μας.

Του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΝΤΟΥΛΑ  
Φιλολόγου - Έκδότη περιοδικού manifesto

Ανήμερα 25ης Μαρτίου, μετά από υπόδειξη προσφιλούς προσώπου, είδα στον τηλεοπτικό δίαυλο Alter την εκπομπή «Άθεατος Κόσμος». Είδα δύο ανθρώπους, που πριν 45 περίπου χρόνια εστάλησαν ως έφεδροι σε μυστική αποστολή στην Κύπρο. Οι υπόλοιποι οκτώ εκείνης της ομάδας δεν ζουν. Οι δύο που είδα, ο Αλεξίου και ο Πατερράκης, ζουν ακόμη, προφανώς για να μας θυμίζουν την προσκυνημένη αθλιότητά μας. Στην Κύπρο, μετά τις επιχειρήσεις τους, οι επιζώντες κατέφυγαν σε μια σπηλιά, έζησαν για 48 ημέρες τρεφόμενοι με χόρτα και σκουληκία. Ήπιαν το κάτουρό τους, για να ξεδιψάσουν. Και γύρισαν στη «μητριδιά» πατρίδα, όπου οι άκαπνοι υπαλληλίσκοι τούς έκαναν έλεγχο για μεταφορά λαθραίων τσιγάρων! Έτσι θαυμάσιος ήταν ο έπαίνός τους!

Έκτοτε η κρατούσα αλητεία/Πολιτεία τούς αγνοεί. Και ο Αλεξίου, καρκινοπαθής, ανήμπορος και πένης, με μια δυσθεώρητη αξιοπρέπεια και ένα απαρομοιάστο ήθος, αργοπεθαίνει, ολότελα ξεχασμένος από το αχαρκτήριστο κράτος των Αθηνών και των εθνικών εργολάβων. Και ζητά μια σφαίρα, για να σταματήσει να ταλαιπωρεί τη σύζυγο του. Και κακή κουβέντα δεν ξεστομίζει για την παλιανθρωπιά μας. Εύχεται μάλιστα τα καλύτερα και σ' εμάς και στη μαρτυρική Μεγαλόνησο. «Έχει ο Θεός», λέει. Και όταν τον ρωτούν εάν θα ξανάκανε όσα σπουδαία και γενναία έκανε για την πατρίδα, αυτός στιγμή δεν διστάζει να απαντήσει ως λεβέντης: «να». Ο συμπολεμιστής του, ο Πατερράκης, αναγκάζεται να καταφύγει στο δημοσιογράφο, για να ζητιανέψει για το φίλο του τα αυτονόητα: ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ένα πιάτο φαγητό -κυριολεκτικά. Αναγκάζεται μάλιστα να βάλει και το περιβόητο «μέσον», για να συνταξιοδοτηθεί ο συμμαχητής του από το κομματικό παρακράτος! Τέτοια ξεφτίλα...

Ο Αλεξίου και ο Πατερράκης όμως δεν είναι επαίτες. Είναι απλώς ήρωες σε μια χώρα γρακίλων.

## Όμαδικός τάφος στον Πόντο

Όμαδικός τάφος δέκα Ελλήνων του Πόντου αποκαλύφθηκε κατά τη διάρκεια εργασιών εκσκαφής στον αύλειο χώρο του δημοτικού σχολείου του χωριού Γιαζιλάρ (Yazilar), που απέχει είκοσι χλμ. από το Τεκκεκί (Tekkeköy), έδρα της ομώνυμης επαρχίας του νομού Σαμψούντας, στην περιοχή του Δυτικού Πόντου. Το νέο δημοσιεύτηκε στις 23 Μαρτίου 2008 στον τουρκικό Τύπο, όπως αναφέρει ενημέρωση της «Ευξείνου Λέσχης Αθηνών».

Σύμφωνα με τις δηλώσεις των χωρικών, τα οστά ανήκουν σε Έλληνες κατοίκους του χωριού, το οποίο μέχρι τη Γενοκτονία (1916-1922) και μέχρι την Ανταλλαγή των πληθυσμών (1923) ήταν αμιγώς ελληνικό. Οι κάτοικοι του χωριού ανέφεραν το γεγονός στις τοπικές Αρχές, οι οποίες όχι μόνο έδειξαν αδιαφορία αλλά επέτρεψαν τη ρίψη των οστών στο παρακείμενο ποτάμι.

Το γεγονός έρχεται να θυμίσει πως «η Γενοκτονία είναι ένα απαράγραπτο συνεχές έγκλημα, που αφορά όλη την ανθρωπότητα, και, αν δεν διεκδικήσουμε τη δικαίωση και τη διεθνή αναγνώρισή της, τότε στην ουσία τη νομιμοποιούμε, όπως επίσης νομιμοποιούμε και τις παρόμοιες πολιτικές που ακολούθησε το καθεστώς της Άγκυρας από το 1922 μέχρι σήμερα σε βάρος του Ελληνισμού», όπως αναφέρει η «Ευξείνου Λέσχης Αθηνών». Η αποσιώπηση προετοιμάζει και ανοίγει το δρόμο για επόμενες τραγωδίες, που όλοι ευχόμαστε να μη συμβούν ποτέ ξανά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της «Ευξείνου Λέσχης» ζητεί από την Ελληνική Κυβέρνηση «να υπερασπιστεί εμπρακτα την ιστορία του Ποντιακού Ελληνισμού και να προβεί στις νόμιμες ενέργειες για τη μετακομιδή των οστών, που βρέθηκαν στη μαρτυρική Σαμψούντα, στην Ελλάδα, για να διαβαστεί τρισάγιο, έστω και μετά από ενενήντα χρόνια, και να τα τοποθετήσουμε στη συνέχεια στο Εθνικό Μνημείο της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού, το οποίο επίσης καλούμε την Κυβέρνηση να στήσει στην Αθήνα, την πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους».

Προσυπογράφουμε.

## Παγκόσμια ημέρα αφανισμού των δασών



**Η** 21η Μαρτίου, ως παγκόσμια ημέρα δασοπονίας, φέρνει στο προσκήνιο το διαχρονικό πρόβλημα της προστασίας των δασών μας. Είναι ημέρα θλίψης για τα δάση που αφανίστηκαν πολύ πρόσφατα στην Πελοπόννησο, στην Εύβοια, στην Πάρνηθα, στη Χαλκιδική, σε όλη την Ελλάδα. Είναι ημέρα υπενθύμισης ότι ανάλογες καταστροφές γίνονται κάθε χρόνο και θα γίνουν στο μέλλον, εφ' όσον συνεχίζεται η εφαρμογή μιας δασικής πολιτικής που αφανίζει τα δάση.

Οι εργαζόμενοι στη Δασική Υπηρεσία, στη δασολογική εκπαίδευση, στη δασική έρευνα, αντί να γιορτάζουμε με ημερίδες και φιέστες την ημέρα της Δασοπονίας, θα έπρεπε να ενημερώσουμε την κοινωνία και να απεργήσουμε, διαμαρτυρόμενοι:

- για τη διάλυση της Δασικής Υπηρεσίας, που μέχρι τις αρχές του 1980 ήταν ίσως η πιο οργανωμένη Υπηρεσία,
- για τους χιλιάδες άνεργους δασολόγους και δασοπόνους, πτυχιούχους των πέντε Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης,

- για τη μη σύνταξη Δασολογίου και δασικών χαρτών,

- για την ασύδοτη δόμηση μέσα σε δημόσιες δασικές εκτάσεις,

- για την τακτική αποχαρκτηρισμού, καταπάτησης και ιδιωτικοποίησης δασικών εκτάσεων,

- για τη συνεχή προσπάθεια τροποποίησης του άρθρου 24 του Συντάγματος, που θα επιτρέψει τον αποχαρκτηρισμό των δασών, με στόχο την οικοπεδοποίηση και εκμετάλλευση του δάσους.

Τί άλλαξε μετά τις πυρκαγιές των δασών το περα-

μνηστές, αλλά και αυτοί που τους στηρίζουν, ετοιμάζουν τα σχέδια αποχαρκτηρισμού και αφανισμού των δασών.

Πού είναι η επανίδρυση της Δασικής Υπηρεσίας, την οποία υπόσχεται ο κ. υφυπουργός Δασών;

Ας μη γελιόμαστε. Τα συμφέροντα που υπηρετούνται από την εφαρμογή στην πράξη της συγκεκριμένης δασικής πολιτικής είναι τεράστια. Η αξία 100.000 εκταρίων παραλιακών δασικών εκτάσεων ανέρχεται σε 0,5 έως 1 τρις ευρώ, δηλαδή όσο 2 έως 4 ΑΕΠ. Δεν είναι τυ-

χαίο ότι επί δεκάδες χρόνια τώρα συνεχίζονται οι αποχαρκτηρισμοί, οι καταπατήσεις και ιδιωτικοποιήσεις δημόσιων δασικών εκτάσεων και δεν συντάσσονται, ούτε επικυρώνονται δασικοί χάρτες και Δασολόγιο, όταν όλες οι χώρες της Ευρώπης έχουν λύσει το πρόβλημα αυτό, ακόμη και η Αλβανία.

Γιατί δεν δεσμεύεται η Κυβέρνηση να συντάξει άμεσα δασικούς χάρτες και Δασολόγιο; Γιατί δεν το απαιτούμε οι πολίτες και δεν τιμωρούμε με την ψήφο μας τους υπεύθυνους;

Του ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΚΑΡΑ  
Δασολόγου, Καθηγητή ΤΕΙ

σμένο καλοκαίρι; Δεν έγινε τίποτα για την ίδρυση του ενιαίου φορέα δασοπροστασίας (Δασική Υπηρεσία και Πυροσβεστική Υπηρεσία).

Καμμία προσπάθεια οργάνωσης της Δασικής Υπηρεσίας, εκτός της τοποθέτησης των «ημετέρων» σε θέσεις διοίκησης(!) Όλοι μαζί, κρατούντες και πολίτες, αναμένουμε τη φετινή περίοδο πυρκαγιών, την ίδια ώρα που οι κατ' επάγγελμα καταπατητές και ε-

**ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣ Η**

π. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΙΝΑΚΟΥΛΑΣ

**«Τό πηγάδι και ή πηγή»**

«Το πηγάδι και ή πηγή» είναι ο τίτλος του νέου βιβλίου του π. Αντωνίου Πινακούλα, που κυκλοφόρησαν οι εκδόσεις «Εν πλω» με κείμενα για τις Κυριακές της Μεγάλης Σαρακοστής και του Πάσχα.



Το βιβλίο προσαθεί να αναδείξει το περιεχόμενο της Μ. Σαρακοστής ως περιόδου μελέτης του Σταυρού του Χριστού, μελέτης που οδηγεί στο Πάσχα και την Ανάσταση. Ο συγγραφέας επιχειρεί να κατοπτρεύσει στο πηγάδι της καρδιάς τού κάθε ανθρώπου και να αναδείξει τη δροσιά που αναβλύζει από αυτήν.

«Οι χριστιανοί είναι χριστιανοί, εάν διακηρύττουν το Σταυρό του

Χριστού και μαρτυρούν στον κόσμο την Ανάστασή του. Οι πρώτοι κήρυκες του Ευαγγελίου θεωρούσαν πως μόνο ένα πράγμα όφειλαν να κάνουν γνωστό: το Χριστό και μάλιστα σταυρωμένο. Για να συμπληρώσουν πως, χωρίς την Ανάστασή του, το κήρυγμά τους ήταν λέξεις και φράσεις χωρίς περιεχόμενο. Ιδιαίτερα κατά την περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής και του Πάσχα, το κήρυγμα είναι αφιερωμένο στο Σταυρό και στην Ανάσταση του Χριστού», επισημαίνει ο συγγραφέας.

Το εξώφυλλο και τα σχέδια που κοσμούν το βιβλίο φιλοτέχνησε ο Χρήστος Κεχαγιόγλου.

(εκδόσεις «Εν πλω»)

ΜΕΡΟΠΗΣ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

**Οικογένεια ώρα μηδέν;**

Το βιβλίο της κ. Σπυροπούλου, καταξιωμένης ακαδημαϊκής δασκάλας, είναι συλλογή κειμένων που γράφτηκαν σε διαφορετικό χρόνο, στα οποία αρθρώνεται λόγος αγωνίας και ανησυχίας για τη σημαντική συρρίκνωση της παραδοσιακής οικογένειας. Λόγος αφύπνισης και πρόσκλησης σε κάθε νοήμονα άνθρωπο να στρατευθεί στον αγώνα, για να διασωθεί η ελληνική οικογένεια, σε όποια έπαλξη και αν βρίσκεται αυτός.

«Αφού», όπως παρατηρεί ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος, που το προλογίζει, «η οικογένεια είναι το πιο ευτυχισμένο καταφύγιο του ανθρώπου, η πιο γλυκιά εστία θालπωρής, αλλά και η μήτρα διαφυ-

λάξεως των παραδόσεων της φυλής μας».

Μεταξύ των θεμάτων που αναπτύσσονται είναι οι σχέσεις των παιδιών με τους γονείς, ο καταλυτικός ρόλος της μητέρας, η ήρεμη δύναμη της παρουσίας του πατέρα, η αντιμετώπιση του «γυάλινου τύραννου» του σπιτιού, η διαχείριση των προβλημάτων από τη διάλυση της οικογένειας, η μοναξιά της τρίτης ηλικίας.

Το βιβλίο είναι των εκδόσεων ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ, οι οποίες κυκλοφορούν σε έντυπη μορφή εκπομπές της ομώνυμης τηλεοπτικής σειράς, η οποία μεταδίδεται κάθε Κυριακή πρωί από την κρατική τηλεόραση, με υπεύθυνο τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο.

**Ημερολόγιο Σ.Φ.Ε.Β.Α.**

Η φετινή έκδοση (2008) του Ημερολογίου της Συντονιστικής Φοιτητικής Ενώσεως Βορειοηπειρωτικού Αγώνος (Σ.Φ.Ε.Β.Α.) είναι αφιερωμένη στους Εθνικούς Ευεργέτες, όσους κατόντων από τη Βόρειο Ήπειρο.

Το Ημερολόγιο του 2008 έρχε-

ται να τιμήσει εκείνους που πρόσφεραν σημαντικά στην Παιδεία, στον Πολιτισμό και στην Ορθοδοξία της Πατρίδος μας. Η Ακαδημία Αθηνών, το Ζάππειο, το Αρσάκειο, η Μητρόπολη στην Αθήνα είναι ελάχιστα δείγματα αυτής της μεγαλειώδους προσφοράς.

ΚΩΣΤΑΣ Β. ΚΑΡΑΣΤΑΘΗΣ

**Μέγας Κωνσταντίνος Κατηγορίες και αλήθεια**

Με αφετηρία και τέρμα τις πηγές, οι οποίες, για να είναι κατανοητές από το ευρύ κοινό, παρατίθενται σε νεοελληνική μετάφραση, ο συγγραφέας επιχειρεί να αποκαταστήσει την αλήθεια για τον Μ. Κωνσταντίνο. Να δώσει ολοζώντανο το πορτρέτο του και όχι την καρικατούρα του, όπως κάνουν αντιχριστιανοί ιστορικοί.

Στην εισαγωγή του βιβλίου αναφέρει: «...Δεν θα ισχυριστούμε ότι ο μεγάλος Αυτοκράτορας υπήρξε αναμάρτητος, όπως ενδεχομένως κάποιος θα μπορούσε να υποθέσει, βλέποντας τον υπότιτλο του βιβλίου. Όχι. Άλλωστε ουδείς αναμάρτητος, ει μη μόνον ο Θεός. Είχε και ο Μ. Κωνσταντί-

νος τα ανομήματά του, αλλά όχι και το πλήθος των κακουρηγμάτων που του προσάπτουν εσκεμμένα οι υβριστές του».

Ο κ. Καραστάθης, με ευαισθησία και σεβασμό στην ιστορική αλήθεια, παραδίδει στο κοινό ένα βιβλίο που είναι προϊόν πολυετούς κόπου και μόχθου, στο οποίο παραθέτει τη συναρπαστική ζωή του μεγάλου μεταρρυθμιστή Αυτοκράτορα. Υπογραμμίζει την πελώρια προσφορά του στην ανθρωπότητα και το Χριστιανισμό. Απαντά στις κατηγορίες των αρχαίων ιστορικών και σε όσα σύγχρονοι πολέμοι του διαχέουν στα Μ.Μ.Ε. και στο Διαδίκτυο.

(εκδόσεις «Μπαρτζουλιάνος», τηλ.: 3835421)

**Μελέτη του Κ. Παπαϊωάννου για τή Βυζαντινή και Ρωσική ζωγραφική**

Η βυζαντινή ζωγραφική αποτέλεσε το δαύλο μετάβασης από την αισθητική της αρχαίας τέχνης των Κλασικών χρόνων στην Αναγεννησιακή ζωγραφική της μεταμεσαιωνικής περιόδου. Ήταν η τέχνη των ασκητικών μορφών, που παρέπεμπαν στη θεολογία της Ορθοδοξίας.

Ο φιλόσοφος Κώστας Παπαϊωάννου αντιμετωπίζει το πρόβλημα από τέτοια οπτική, που αποδεικνύει την ευρύτερη θεώρηση και συνέχεια του ελληνικού πνεύματος και της ελληνικής τέχνης από την Αρχαιότητα ως το Βυζάντιο.

Το βιβλίο τιτλοφορείται «Βυζαντινή και Ρωσική ζωγραφική» (Αθήνα 2007, σσ. 288). Το έργο μετέφρασαν από τα γαλλικά οι Ε. Νάκου και Χ. Σταματοπούλου, η οποία είχε και την επιμέλεια της έκδοσης, ενώ προλογίζεται από τον Γιώργο Καραμπελιά.

Η μελέτη αυτή του Παπαϊωάννου αποτέλεσε σταθμό προς τη σταδιακή αναθεώρηση της βαθιά ριζωμένης υποτίμησης της Δύσης για το Βυζάντιο και τον βυζαντινό πολιτισμό. Παρ' όλα αυτά, μόλις σήμερα εκδίδεται στα ελληνικά, καταδεικνύοντας πως από πολλές απόψεις αυτή η υποτίμηση είναι βαθύτερα ριζωμένη στην Ελλάδα απ' ό,τι στη Δυτική Ευρώπη.

Το κείμενο αυτό για τη βυζαντινή και ρωσική τέχνη είναι πλέον κλασσικό και αποτελεί παρα-

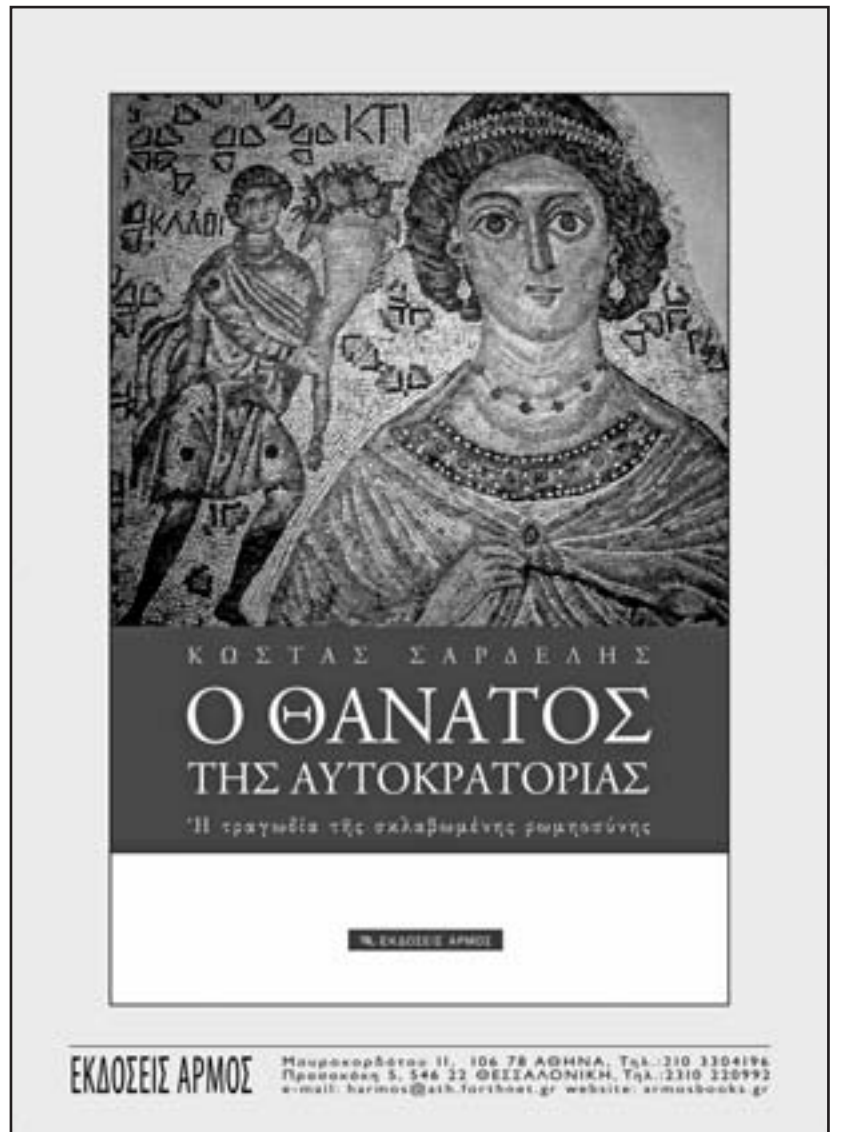


Μέσα από μια πλούσια και χαρακτηριστική για κάθε θέμα εικονογράφηση, ο Κώστας Παπαϊωάννου απλώνει τους στοχασμούς του, διαμορφώνει το ερευνητικό του πλαίσιο και προσπαθεί να αναδείξει τις πηγές δημιουργίας της βυζαντινής τέχνης, τις αναζητήσεις, την πορεία της και την επίδρασή της στη ρωσική ζωγραφική. Έτσι αναπτύσσει τα θέματα της γένεσης, της μετάληξης και της σύνθεσης της βυζαντινής τέχνης. Συσχετίζει κατόπιν τον Ελληνισμό με την Ορθοδοξία, ανατρέπει και εντοπίζει την καλλιτεχνική γλώσσα του Βυζαντίου και προσδιορίζει κατά πόσο τους την εξέλιξη της τέχνης μέχρι την Εικονομαχία. Μετά εξετάζει την επόμενη περίοδο, τον «Δεύτερο Χρυσό Αιώνα», τη μνημει-

ακή ζωγραφική και το παλαιολόγιο ύφος.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο πολυσέλιδος πίνακας του Χρονολογίου, όπου καταγράφονται χρονολογικά και κατά τμήματα τα πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα, η πορεία της βυζαντινής και ρωσικής τέχνης, η τέχνη της κάθε εποχής και τα επιτεύγματα της ζωής. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο αναγνώστης αποκτά συνολική εικόνα δημιουργίας του καλλιτεχνικού γίγνεσθαι στο Βυζάντιο. Επιπλέον, στην κατανόηση του κειμένου συμβάλουν τα ευρητήρια εικόνων, ο πλούσιος υπομνηματισμός, το γλωσσάριο και οι χάρτες.

K. A. M.



ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΜΟΣ Μαιυροκορδόνου 11, 106 78 ΑΘΗΝΑ, Τηλ.: 210 3304196 Πρωσοκός 5, 546 32 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Τηλ.: 210 330992 e-mail: harmos@ath.forthnet.gr website: armosbooks.gr

# Χριστιανοδημοκρατικά

Ἡ Ἀκαδημία  
βράβευσε τὴ  
Δόμνα Σαμίου  
καὶ τὸ Χρόνη  
Ἀχδονίδη

Ἐπαινο στοὺς καταξιωμένους, γιὰ τὴν τεράστια προσφορά τους στὸ δημοτικὸ τραγούδι καὶ τὸν πολιτισμὸ, καλλιτέχνες Δόμνα Σαμίου καὶ Χρόνη Ἀχδονίδη ἀπένευμε τὸ Κέντρο Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῆ Δευτέρα 31 Μαρτίου 2008.

Τὴ σεμνὴ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τοῦ ἐπαύου, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στὸ θέατρο «Ἀκροπόλ», ἀκολούθησε συναυλία μὲ παραδοσιακὰ τραγούδια.

Τὸ κοινὸ τοῦ κατάμεστου «Ἀκροπόλ» χειροκρότησε θερμὰ τόσο τοὺς τιμηθέντες, ὅσο καὶ τοὺς μουσικοὺς καὶ καλλιτέχνες τῆς συναυλίας. Γιὰ τὴ Δόμνα Σαμίου καὶ τὸ Χρόνη Ἀχδονίδη μίλησε ἡ διευθύντρια τοῦ Κέντρου Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας κ. Αἰκ. Πολυμέρου-Καμηλάκη.

Τραγούδησαν οἱ Δόμνα Σαμίου, Χρόνης Ἀχδονίδης, Γιάννης Βάρδας, ἡ χορωδία «Ἀμαριώτες», Μιχάλης Ζωγραφίδης, Γιάννης Κλαδάκης, Χρήστος Κυριακόπουλος (ιερέας), Κατερίνα Ζάκκα, Χρυσόστομος Μητροπάνος, Κατερίνα Παπαδοπούλου, Χρήστος Τσιαμούλης, Μαριζα Κώχ καὶ Λάκης Χαλκιάς.

## Κυκλοφορεῖ τὸ 13ο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ manifesto

με ἀφιέρωμα στὴ «Νέα Βαλκανικὴ Ἀταξία», ὅπου ξεχωρίζει τὸ υπόμνημα τῆς Ἰ.Σ. τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ Κόσσοβο καὶ τὸ κείμενο τοῦ ιστορικοῦ Στ. Σωτηρίου, που ἐξηγεῖ με ἐνάργεια «για ποιο λόγο δημιουργήθηκε ἡ FYROM». Στὸ ἴδιο τεύχος μπορείτε νὰ διαβάσετε γιὰ τοὺς Εβραίους τῶν Ἰωαννίνων, ἀρθρα γιὰ τὴν πολιτικὴ καὶ πολιτιστικὴ επικαιρότητα, καθὼς καὶ μὴ ἐνδιαφέρουσα κριτικὴ παρουσίαση τοῦ βιβλίου τοῦ Χρ. Γιανναρά: «Ἐνάντια στὴ θρησκεία». Κεντρικὴ διάθεση: ἐκδόσεις Ἀρμός, 210-3830604. Συνδρομὲς: 22210-62626.

**manifesto**  
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ  
ΝΕΑ ΑΤΑΞΙΑ ΣΤΑ  
ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Ἑλλάς - Ἑλλήνων - Εργολάβων  
Ὅχι στὸν ραγιαδισμό  
Οἱ εβραῖοι τῶν Ἰωαννίνων  
Ἐνάντια στὴ θρησκεία



BIBLIA - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΘΕΑΜΑ

## Κινητὸ ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ!

### Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ραγδαία εἶναι ἡ ἐξέλιξη τῆς τεχνολογίας, κυρίως τα τελευταία χρόνια, πρὸς ἐξυπηρέτηση τῶν ὅλο καὶ περισσότερο αυξανόμενων ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ κινητοῦ τηλεφώνου πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, «έλυσε» τὰ χέρια τῶν κάθε λογῆς επαγγελματιῶν, ἐνῶ στὴ χώρα μας ἐξέσπασε ἐπανάσταση, που ὁμοίᾳ τῆς εἴχαμε πολὺ καιρὸ νὰ ζήσουμε.

Ἡ διείσδυση τῆς νέας μὸδας ἦταν σφοδρὴ ἀκόμη καὶ στὶς μικρὲς ηλικίες, γεγονός που πιστοποιεῖται καὶ ἀπὸ πρόσφατη ἐρευνα τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Νικαίας, σύμφωνα με τὴν ὁποία περισσότερα ἀπὸ ἕξι (6) στα δέκα (10) δωδεκάχρονα κατέχουν καὶ χρησιμοποιοῦν κινητὸ τηλέφωνο, ἐνῶ τὸ 35,7% αὐτῶν ἀπέκτησαν τὴ «πολυπύθητη» συσκευή, πρὶν συμπληρώσουν τὴν ηλικία τῶν δέκα (10) ἐτῶν! Ὡς «μὰνα ἐξ οὐρανοῦ» περιμέναν οἱ δόλιοι γονεῖς τὸ νέο τεχνολογικὸ ἐπίτευγμα, ὥστε νὰ μὴν πέσουν τὰ τέκνα τους στα δίχτυα «κυκλωμάτων» καὶ ἐμπορῶν ναρκωτικῶν(;) .

Ποια ἀνάγκη ἐξυπηρετεῖ ἡ κατοχὴ κινητοῦ τηλεφώνου ἀπὸ ἓνα δεκάχρονο παιδί;



Μάλλον καμμία, ὄχι τουλάχιστον ρεαλιστικῆ. Οἱ πολυάσχολοι πλέον γονεῖς, ἀνεξαρτήτως κοινωνικῆς καὶ οικονομικῆς τάξης, νομίζουν ὅτι μποροῦν νὰ ασκοῦν ἐλεγχὸ ἀ-

νά πάσα στιγμὴ ἐνῶσω ἡ ζωὴ τῶν βλαστάρων τους ὀρίζεται ἀπὸ μὴ τηλεφωνικὴ συσκευή.

Ὁ ἐλεγχος, ὅπως καὶ ἡ ἀνάγκη, δὲν ἐπιβάλλεται, ἀπλᾶ ὀριοθετεῖται ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα, με βασικὴ προϋπόθεση τὸ πραγματικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν πνευματικὴ, ψυχικὴ καὶ σωματικὴ υγεία τῶν παιδιῶν. Ἄλλωστε, ὅταν δὲν υπήρχαν κινητὰ τηλέφωνα, οἱ γονεῖς ἤλεγχαν τὰ παιδιά τους, τὰ συμβούλευαν καὶ τὰ νουθετοῦσαν. Τότε υπήρχε ἡ θέληση, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ στοργή, ἐννοίες που δὲν τις ἀλλοίωσαν οὔτε οἱ σκληρὲς συνθήκες τῆς καθημερινότητάς καὶ οἱ ὁποῖες λείπουν στὴν ἐποχὴ μας.

Ἡ συνεχὴς χρῆση κινητοῦ τηλεφώνου καὶ ἡ ἀκτινοβολία που ἐκπέμπει προκαλοῦν, μετὰξὺ ἄλλων, ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο, σύμφωνα με ἐπίσημες ἐρευνες. Πέραν ὅλων τῶν ἄλλων, οἱ μακροχρόνιες συνέπειες στὴν υγεία μας θὰ πρέπει νὰ μας προβληματίσουν ὅλους καὶ περισσότερο τοὺς γονεῖς, τουλάχιστον ἐκείνους που ἐνδιαφέρονται.

**Β. Σπυρόπουλος**

## 9 ΜΠΟΦΟΡ...

Ἡ στήλη ἀφιερώνει στοὺς κατωτέρω φράση τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη: «Ἡ ἠθικὴ δὲν εἶναι ἐπάγγελμα καὶ ὅστις ..... ἐπάγγελμα θέλει νὰ τὴν μετέλθῃ, πλανᾶται οἰκτρῶς καὶ γίνεται γελοῖος».



Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο



## Παγίδα τὸ ἄνοιγμα τῆς ὁδοῦ Ληδρας

Ὡς «καλοστημένο σενάριο ὑπόνομευσης τῆς οὐσίας τοῦ Κυπριακοῦ καὶ περαιτέρω ἀναγνώρισης τοῦ παράνομου καθεστώτος» στὴν κατεχόμενη Βόρεια Κύπρῳ θεωρεῖ τὴν «ἀναπτυσσόμενη πρωτοβουλία γιὰ ἄνοιγμα τῆς ὁδοῦ Ληδρας» στὴ Λευκωσία, τὸ Κυπριακὸ Σωματεῖο «Ἀδούλωτη Κερύνεια» ποῦ δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγωνίζεται με συνέπεια ἐναντίον τῆς κατοχῆς καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς.

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλεῖ ὄγκους στὸν ἐγκέφαλο

**Ὁ Βοριάς**